

ABONAMENTUL

un an . 28 Cor.

un jum. . 14 "

o lună . 2-40 "

Num. de Duminică :

un an . . 5 Cor.

Pentru România și

America . . 10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-

mania și străinătate pe

an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 46

„Să se facă lumină“!

Organul românesc din Budapesta începe să devină amuzant. În starea lui hermafrodită a semioficialității de astăzi, copilă a nimănui (cum i-ar zice Goga) — nici tu a partidului, nici a Birăuțului — își cascadează iarăși gura mare și cere să se facă lumină. Goethe a cerut și el lumină când era pe patul de moarte, dar și-a dat sfârșitul, căci era muritor; numai „Lupta“ trăiește la nemurire, după ce moralicește murise de-a-binele. Sânt acum patru ani de zile de când înzadar a căutat să se lumineze pe sine, sau pe altul și de când n'a fost decât un fel de *lucus a non lucendo* și iată-o acum venind să cerșească dela alții lumină, fie măcar și un muc de lumină de ceară...

Vezi asta-i! Lumină, lumină îi trebuie și ei și celor ce-o conduc. „Minte, minte, mărită nație românească!“ — iată ce a recomandat de mult un om de bine. Și nu ne mirăm de loc că se cere așa de târziu, câtă vreme știm că mintea Românului e cea de pe urmă.

Și dela cine cere „Lupta“ lumină?

„Poate că de când se face politică la noi Românii în Ungaria n'a domnit o situație atât de încurcată (Serios? Ați și băgat de seamă?? R. „Tr.“), o adevărată *criză a desorientării*. (Aici ați brodit-o! Criza este a orientării și nu a „desorientării“! R. „Tr.“). E timpul suprem ca în acest haos să se facă lumină. După-cum sântem informați, în 16 ale lunii curente, comitetul executiv al partidului național va ține o adunare. Aceasta ar fi chemată ca să desbată toate chestiunile turbure și dureroase ce preocupă astăzi lumea românească și să facă lumină!“...

Și așa cu criza „desorientării“! Haos, turbureală, zăpăceală. Dar la 16 Decembrie, ora 4 după prânz, onoratul comitet — zice „Lupta“ — va trebui să facă lumină, cum ai face o socoteală exactă, cum ai tăia dintr'o dată nodul gordian, care a încurcat așa de mult socotelile eroului din istorie. Și, pe cum Tatăl ceresc, vrând să aducă rânduiala de-asupra beznei pământestei, a poruncit să se facă lumină și lumina se făcu fără zăbavă, astfel probabil „Lupta“ speră că va intra limpezirea prin gaura cheii, după ce comitetul o va hotărî-o. Poate ca „Lupta“ să aibă dreptate. Dar poate ca să se și înșele amar, căci de obicei comi-

tetele noastre sânt mai tardive în producerea efectelor și se adună mai mult pentru a se aduna și de altădată și a „esmite“ comisiuni și subcomisiuni, care să raporteze, pentru ca să se hotărască... Și până a se hotărî viața curge înainte cu o poștă, mai „desorientată“ ca totdeauna, căci vorba aceea, apa tot trece și pietrele rămân!

Dar, să vorbim serios: cum crede „Lupta“ că onoratul comitet va aduce lumină?

Cică s'ar răiui mai întâi cu dl Mihai, ale cărui aluzii la câți-va membri marcanti ai partidului ar fi lăsat niște nedumeriri în ceata oficială! Mă rog, asta e slobod și cei câți-va „oameni marcanti“ sânt în dreptul lor să lămuriască: ce-o fi voit să înțeleagă iubitul nostru diplomat dela Vineria? Căci într'adevăr, după concepția curentă, e o cutezanță, e o crimă să lași o umbră de bănuială asupra capacității politice intangibile a „membriilor marcanti“!

Și după ce a dat gata pe dl Mihai și a dat un pronunțament apodictic pentru curajul de a avea și d-sa păreri libere, comitetul va trece la „Tribuna“, ca s'o lumineze și pe asta, pentru că s'a dat cu ponos la „cei mai de seamă bărbați conducători ai noștri“. Mă rog, e slobod și asta! În lumea asta de naivități și de confuziune a datorii fiecăruia, comitetul poate să-și procure și plăcerea de a se ocupa de gazeta noastră și de a receti articolele noastre împricinate, ca să se lămurească unde e rana care doare. Dar oameni serioși, cum sunt, ei vor recunoaște numai decât, că aici se găsește într'un caz de *incompetență*. Căci, ce are a face comitetul cu toaca bisericuței noastre curate? Corporație platonice, cum este comitetul, el poate să desireze, să ia hotăriri, asupra cărora să se mai hotărască, — dar cum își poate închipui vreunul din bunii noștri „bărbați marcanti“, că hotărîrea lor ar putea să ne influențeze? Ziar încheșat, cu mii de cetitori în urma noastră, cu organizație *neatârnată* de partid, putere vie și neorganizată — în contra unei probleme puteri, cine ne poate în mod eficace jigni în rolul nostru de organ de control și de luptă dreaptă, mai ales acum când spiritul de opoziție este o datorie mai pe sus de orice îndoială?! Să încerce! Noi însă vom cere *der Freiheit eine Gasse!* Comitetul n'a fost în stare să impună o atitudine anumită organului său pro-

priu, susținut cu mari sacrificii naționale, necum să aibă competența să se îngereze în sanctuarul nostru. Ca să se știe!

Tot atât de puțină lumină se va face la 16 Decembrie, la Budapesta, în celelalte puncte gravaminoase, cum este cazul cu poetul Goga, pe care acum toți peticarii condeiului dela „Lupta“ îl insultă, cu știrea celor „marcanti“ și semi-stăpâni ai organului caraghios. Afacerea asta este atât de rușinoasă pentru câteva obraze oficiale, rămase încrispate de durere și infrigurate de teamă la ivirea glasurilor nouă, încât dacă am voi să glumim fără cruțare, am putea spune multe cruzimi, la adresa halului de desperare în care au ajuns unii venerabili de teama că se duc!...

...În sfârșit, va veni și ziua aceea mult dorită și de noi și vom mai vedea atunci cum știu luminătorii să lumineze în această „criză a desorientării“ și cum se împlinesc prorociile.

Ați văzut punctele cardinale, destinate să fie luminate înaintea areopagului, după informația „Luptei“? Nu știm în jurul lor întrucât se va face lumină. Dar presupunând că ordinea zilei a comitetului apropiat s'ar încheia prea repede cu atât de puțin esențiale chestiuni, le va mai rămânea răgaz să stea la sfat și asupra unor treburi mai de soi, asupra cărora ne luăm voie noi să le atragem atențiunea. Noi am propune să se elucideze cu deosebire următoarele puncte cardinale:

1. Nu crede comitetul, că în lunga criză a fostului organ al partidului național s'a dat la iveală o completă molesire în cercurile dela centru; că atât prin felul cum s'au lăsat aceste cercuri conduse de un agramat, cât și cu aprobarea tacită a tuturor espectoratiunilor, pe lângă molesire, s'a dat probă de neputință absolută de a supraveghia dela centru modul de conducere a opiniunii publice?

2. Nu crede comitetul, că această molesire este numai un simptom pentru starea generală, de oarece de ani de zile conducerea centrală n'a reușit să înregistreze nici un succes politic pozitiv și s'a mărginit exclusiv la legea inerției sociale, care ne-a dus înainte, orbecând?

3. Ce înțelege oare conducerea centrală, când dl Mihai spune poporului român aceste constatări: „Am cerut unor membri marcanti (!) ai partidului dintr'un început să-mi comunice în

mod precis care ar fi să fie programul partidului și atitudinea deputaților, în cazul dacă acțiunea de pace ar reuși. N'am putut însă obține precizarea dorită. Fără îndoială nu din rea voință, sau iubirea de comoditate a membrilor, ci, probabil, fiindcă le-am cerut un lucru prea mare, pentru care nu au putut să-și asume răspunderea. Nu vi se pare, că din rezervele dlui Mișu iasă clar la iveală lipsa de pregătire, de studiere a situației, de proiecte în vederea unor eventuale schimbări a împrejurărilor noastre politice, cu un cuvânt lipsa unui fel de pătrundere mai adâncă a datoriei de „bărbați marcanți” ai conducătorilor oficiali?

4. Iar, în consecință, socotim că ar fi ocazia cea mai potrivită a face amendă onorabilă și a recunoaște că vina este în slăbiciunea forțelor conducătoare, care se hrănește moralicește mai mult din presumpțiuni, decât din fapte creatoare. Și ar fi timpul — care și altfel va urma de sine — ca să cântăriască serios sfatul cumințe, dat în coloanele noastre, sfatul de primenire, ca cel mai normal și cel mai logic din câte există. Conducătorii, cari nu știu să aprecieze mișcarea tinerilor, habar n'au de felul cum se repară actualitatea șubredă și cum se pregătește viitorul.

Iată, asupra acestora și asupra altor multe, pe cari le mai putem formula, trebuie să se facă lumină din partea comitetului, dacă e să ne înțelegem și să ne alegem cu ceva din sfaturile noastre naționale. Căci, din potrivă, vorbele de prisos, procesele verbale, pronunțările solemne și eternul „ibis-redibis” al atâtor bărbați marcanți rămân paradă și o bună ocazie cel mult de a ne mai crea atâtea false „autorități”, — vai, așa de greu de dus în spate de bietul nostru popor.

Martirii dela Mărgineni. Reprezentanța din Brașov a judecătorei districtuale de honvezi din Cluj, a judecat ieri cauza celor cinci victime ale alegerii din Mărgineni. Dupăcum era de prevăzut, păzitorii ideii au fost și de astădată achitați. Iată cum descrie un ziar din Brașov această judecată sub titlul de „Muncă națională sângeroasă”.

„Partidul guvernamental a candidat în cercul Făgărașului, contra candidatului naționalist Neculai Șarban, pe Iuliu Werner, autor de romane patriotice. Dar se vede că valahii n'au știut să aprecieze meritele literare ale lui Werner, răspătându-le cu încrederea lor. Pentru aceasta însă „valahii” și au și luat partea lor de răspălată, căci se știe doar că în această țară a libertăților individuale nu se poate campanie electorală fără jandarmi.

Și era natural ca acești bieți slujitori nevolvați să fie atașați de românimea nearmată. Și totuși cinci „valahii” au rămas morți pe teras, fapt care trebuie trecut la dosarul vitejiei jandarmerești. Candidatul naționalist avea cu cinci voturi mai puține și totuși a învins.

Nu era mare pagubă pentru stăpânirea zlor elici dușmani ai țării ungurești, dar după lege trebuia să se facă o anchetă chiar contra întrebunțării furtive a armii de viteji jandarmi.

Trimișii din Brașov ai judecătorei districtuale din Cluj, ca tribunal militar au constatat că sergentii sibreni Darvas Iános și Kéz Iósef, pe urmă jandarmii György István și Nagy Sámuel au întrebunțat arma în legitimă apărare. Martorii au dovedit cu jurământ, că gloata a atacat jandarmii, unii i au apucat de puști, iar alții au rupt mantalele de pe ei.

Și criminalii împănăți au fost scoși curăți ca lumina din soare. Ei au tot dreptul să taie și să omoare, căci așa cer înaintele interese de stat ori de idee, și drept. O cercetare amănunțită asupra faptului, care a îndârjit mult mea — dacă aceasta ar fi adevărat — nu s'a făcut și dreptii judecători n'aveau motiv să și bată capul cu ea, era doar vorba de valhii renitenți și trădători. Nu țin-am la această cercetare care

și așa nu ne-ar fi adus nici un bine, în lumea care cunoaște numai pe deaparte stările din Ungaria, știe foarte bine că depre asasinatelor cu prilejul alegerilor se fac rapoarte oficiale a victimelor acestor alegeri s'au sfârșit reglementar și în cadrul spiritului legii.

Nici nu așteptam noi altă dreptate, dar desiluzia aceasta și dejucarea dreptății noastre ne va îndârji și mai mult sufletele ostote în amar, iar sângerele victimelor din Mărgineni și al celor din Țalna și Dobra, cari așteaptă să se spună și asupra lor verdictul, va fi veșnică mărturie că Românii știu să moară pentru un ideal rămas din părinți în fi, și că toți vor tinde și de-acum înainte să se facă vrednici de înaltașii lor.

Raiul tripla-alianței gazetărești. Un cititor ne scrie: „S'au deschis porțile Raiului pentru cea mai nouă tripla-alianță gazetărească română: pudica «Gazeta», burghezul »Drapelul» și analfabeta »Lupta». Nici cînd n'a fost atît de ușoară redactarea lor, grație hărniciei prețuitei noastre »Tribuna».

Iată cum și de ce: azi citesc în »Gazeta Transilvaniei» ce-a scris ieri »Drapelul» despre »Tribuna»; mine citesc în »Drapelul» ce-a scris azi »Gazeta» despre »Tribuna», iar poimîine citesc în »Lupta» (organul oficios tot la coadă!) ce-au scris ieri și alaltăieri »Drapelul» și »Gazeta» despre »Tribuna»...

Și așa se umple coloanele triplicei gazetărești, care e mulțumită cu starea actuală de vinovată inerție... Noi n'avem nimic de adăugat.

Aviz alegătorilor români din cercul Muraș-Uioara. Primim următorul aviz:

Comitetul clubului român al cercului electoral Muraș-Uioara a d-ns față de alegătorii de deputat din 12 Decembrie 1910 deplină pasivitate.

Cesace se aduce la cunoștința alegătorilor români spre strictă conformare.

ss Emil Pop, ss Dr. Iuliu Morariu,
președinte. secretar.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA».

Nocturne.

I.

S'au stins luminile 'n oraș
In totu-i pace adâncă, ...
Doar' numai eu pe-așa târziu
Mai stau la vatră-mi încă!

Ș'ascult golașii tei cum plâng
Cu lungile lor ramuri,
Când picuri mari, cu glas de-argint
Imi bat domol la geamuri...

... Balade, schițe, dulci povești
Cu mînure Consănzene
Și multe, câte nu mai știu
Imi lunecă pe gene!.....

... Târziu... trezit de-al lămpii fum
Ce-a fost murit pe masă
Mă culc și eu torcând un vis,
— Cu gândul dus acasă! —

II.

Mă duce doru'n zări departe
Pe căile vieții grele

Și-o jale simt, cum mă cuprinde
Sub vraja pulberii de stele...

... Pornește un tulpic din pădure,
Vrăjirea lui mă înfioară...
... Vai, unde mi-e toiagul neted
Iubitu-mi soț de-odinioară!

Să plec din nou, să plec acuma
La largul lumii răzvrătite,
Să-mi strîng comorile de visuri
Pe-atâtea drumuri risipite!

Blaj, 30 Noembrie.

P. Pădure.

Fragmente.

Lăsasem focul atîțai în cămin ș'am mers pîn' la o vecină. Aveam să-i spun o vorbă Se 'nsera și era lunecuș pe drum, că înghețase. Când mă întorc mă dau să stîng tăciunii, să răscolesc jarul iată ușa cărțai, și în casă imi intră un om — Bună sara.

— Mușam dumitale.
Și tace. Se apropie de-o laviță și șade Eu răscolesc în jar și pun niște găteje. La flacăra focului îl văd bine pe cel ce șade pe laviță. Un român zdravăn, cu cojocită, cu căciula înfundată în cap. Fără mustață, fără barbă, părea bătan și părea tînăr. Dar după glas îl ghicim că-i om mare, — la vr'o patruzeci de ani. Era om străin. Mă gândiam: are ceva și a venit să-i dau un leac. Vezi că eu am fost moașă treizeci de ani.

Și mai dam leacuri la femei și la bărbați. Ajutam pe creștini. Dumnezeu să ne ajute și pe noi. Omul tăcea. Credeam: îi greu să înceapă. Am mai văzut eu de astea.

— »Ai mai venit pe la noi om bun» — încep eu.

Eu n'am mai fost pe la dumneata. Acum vin întăia oară. Clipi din ochi și privi drept la mine cum ședeam pe vatră.

— Vii de departe?

— De departe.

— Văd că n'ai traistă. Dacă ți-a fost drumul îndelungat vei fi flămînd. Eu pot să-ți dau ceva de mîncare

— Că nu mînînc.

— Vei fi mai intrat pe la vr'o casă și vei fi mîncat.

— Nu. N'am intrat. Eu vin de-adreptul la dumneata.

— Atunci mă cunoști.

— »Nu te cunosc ci te știu» zise străinul și tăcu iar. Cum eram singură acasă, — bărbatul mi-e păcurar — a început să mi fie frică. Cine știe ce om va fi. Și vorbele lui din urmă mă neliniștiră mai întăi: nu mă cunoaște, ci mă știe. Ș'avea în glas ceva rece și aspru.

— A trebuit să-mi cunoști casa, îi zic. Mă mir cum nu te-a simțit cănele. Nici un străin nu intră înainte de-a bate la fereastră. De intră așa de capul lui în curte, îl trage cănele la pămînt. Se vede că nu-i acasă.

— Ba-i în prag. Am trecut pe lângă el. E alb și cu urechile negre.

— N'ai nici bătă. Mă mir că nu s'a întîmplat o nenorocire, îi zic. Mă plec să mai pun un lemn

Spiritul lui Apponyi.

Spiritul de cea mai crasă intoleranță sovînă ce a inaugurat fostul ministru Apponyi în scopul de-a ne di-truge școalele confessionale, a cucerit atât de mult mentalitatea contrariilor noștri, încât tot ce se scrie și tot ce se spune în presa și în cercurile politice ungurești, referitor la instruirea elementară, pornește din același îndemn absurd de-a dărâma temelile pedagogiei moderne și de-a clădi pe ruinele fragilei instrucțiuni de până astăzi, nu școala reclamată de spiritul național al vremilor nouă, ci temnița cea mai sinistă, care să închidă ori ce orizonturi pe seama minților fragede de copii și să abrutizeze în germene orice năzuinți firești după învățatură.

La opera fatală de-a întrușia acest spirit nefast s'au angajat toți factorii vechi publice ungurești, începând dela ministru și până la cel din urmă regizor școlar și se depune o stăruință intransigentă, din partea tuturor, de-a nu depăși normele ce a fixat contele Apponyi drept mijloc de mortificare a ori-cărui progres în instrucția elementară. Zic vedem semnele acestei fatale străduinți și temnița spiritului apponyist e azi mâncă terminată, spre oroarea civilizațiunii moderne.

Ni se dă în privința aceasta o nouă asigurare și tot din partea ministrului instrucțiunii, a contelui Zichy. Și n'avem nici ni un motiv de-a ne îndoi de sinceritatea «prietenului prințului de coroană», ne-a făcut doar acum pentru a treia oară confesiunea credințelor sale apponyiste. Ne-a făcut-o ieri, tot în comisia financiară a camerei, la discuția bugetului instrucțiunii și iarăși în scopul de-a risipi definitiv orice nedumerire ce privește înlăptuirea idealului preconizat de nobilul său autecesor. Ne-a spus ieri, acum pentru a treia oară, clar și răspicat că *nu va schimba întru nimic principiile fundamentale, fixate de guvernul antecesor*, cu toate că va face în privința asta o po-

litică prevăzătoare — una hotărâtă și conștientă însă».

Iată-l deci pe acest «om cu adevărat liberal» și «prieten cu moștenitorul», angajat la opera herostratică a lui Apponyi și iată un nou cuvânt pentru noi, de-a privi cu încredere tendința împăciuitoare a guvernului actual.

Dar școalele noastre simțesc de mult că inimosul ministru e în plină activitate și că erau de prisos și îngrijorările contelui Apponyi și declarațiile ce înregistrăm azi iarăși.

Episcopul Aradului pentru învățătorii prigoniiți.

O dovadă despre activitatea noului ministru de Instrucțiune o avem, de pildă, în hotărârea ce a adus ieri comisia administrativă a comitatului Arad, în chestiunea ajutoarelor de stat ale învățătorilor și preoților noștri, la intervenția episcopului I. I. P. pp. Știe că preoțimea și învățătorimea noastră sânt puse la discreția comisiei administrative din comitate și că în cele mai multe comitate, această comisie respinge fără nici un motiv legal petițiile legale, după ajutor, ale preoților și învățătorilor români, le respinge fiindcă în acest chip neomenos ține să exercite cea mai păcătoasă presiune asupra atitudinii lor politice. Comisia administrativă din faimosul nostru comitat practică acest mijloc de prigonire și terorizare pe linia cea mai înfruntătoare și cu aprobarea tacită a ministrului, căci plângerile preoților și învățătorilor noștri n'au fost ascultate de nobilul ministru nici într'un singur caz.

Măhnit de atitudinea volnică a comisiei administrative, Episcopul Aradului, s'a văzut în cele din urmă nevoit să intervie și să ceară comisiei și inspectorului școlar lămuriri asupra acestui procedeu nelegal. Și ca să se vadă cât de mult se simt la largul lor lacustele școalelor noastre sub obăduirea contelui Zichy, comisia a hotărât ieri unanim că inspectorul nu e dator să și motiveze procedura, după ce și-a motivat o în fiecare caz special, pe petițiile refuzate.

Obrăznicia asta a comisiei administrative față

cu însuși supremul for al școalelor noastre din comitat, sântem sigur că nu va fi pedepsită de contele Zichy, precum siguri sântem și că prigonirea școalelor noastre se va face și mai departe în același semn al corupției și teroarei.

Un glas mai puțin preocupat.

Zilele trecute ziarul budapestan *Világ* a publicat asupra stării primitive a școalelor dela periferiile țării, un articol scris de regizorul școlar din Budapesta, Bihari Mór, în care acesta ținea să dovedească, cu'n arsenal întreg de date din statistica oficială, că pricina analfabetizmului îngrozitor din Ungaria trebuie căutată în primul rând în starea înspoiată a școalelor confessionale nemaghiare. Se afirma în acel articol minciuna absurdă, că din zeci de mii de școale nemaghiare limba ungurească e izgonită cu totul și că necunoașterea acestei limbi sonore, e a doua pricină a analfabetizmului. Se stabilea apoi drept concluzie finală necesitatea secularizării tuturor școalelor elementare și-o mai intensă promovare a limbii patriotice.

Mărturisim că am fost cuprinși de oarecare nedumerire, văzând coloanele acestui ziar mai desbrăcat de prejudeții, prostituate unei credințe apponyiste și constatăm azi cu satisfacție, că ziarul grăbește să-și repare eclipsa de o clipă, publicând la loc de frunte un articol de combatere al dlui Jászi Oszkár. Cunoscutul conducător al mișcării cu adevărat democratice între Unguri, așează principiile lui Bihari în lumina pedagogiei moderne și arată cu mult succes, că tocmai invazia limbii ungurești în școalele nemaghiare, amenință să rămâie adevărata cauză a întunecului din Ungaria.

pe for. Simțeam că mă tulbur, că fiori de frică încep să-mi alerge prin trup, ca niște ață înșirată cu semințe de mac.

— La mine, zice el, nu se iau câinii. Eu n'am nimic cu dobitoacele. Eu am cu oamenii. Pentru ce să porți băta? Ochiul lui luceau cu o lumină de ghiață. Fața lui era albă, slabă și împietrită. Sta înțepenit pe laviță.

— «Dac' ai venit la mine, se vede că ai vr'o lipsă», îi zice, ca să rup tăcerea: tot aerul din casă se răcea de privirile lui.

El zimbă cu amărăciune.

— N'am eu lipsă de nimic. Eu am venit la dumniata.

— Și de unde vii — rogu-te?

— Vin de pe munți.

— Și pe unde ți ai luat poteca? Îi întreb, doar voiu putea ști satul de unde-i. — Ai venit pe la coasta cornului?

— Nu știu coasta cornului.

— Atunci pe ce drum ai venit?

— Pe drumul depărtat!

Iac' așa mi-a răspuns, pe drumul depărtat! Deodată mi-a fulgerat prin cap: ăsta nu-i om de toate zilele. Și simțeam cum înțepenesc de spaimă.

— Dumitale, începu el, parc' ai fi văzut ce se încheagase în inima mea, dumitale, zise, să nu-ți

fie frică de mine. Eu nu-s om rău. Sânt omul lui Dumnezeu și umblu așa prin țară.

— Umbli, zic, și vei avea o țântă.

Omul se mișcă puțin — acum mai întâi de când se așază pe laviță — își trăsări cojocita, își pleca ochii în pământ. Și ochii mai mult nu i-am mai văzut. Dar îi auziam glasul, care se schimba acum. Era un glas plângător, ca și când ar veni de departe, ca și când l-ar aduce vântul.

— Eu am venit la dumniata ca să te scap de chinuri, începu. Dumniata ai o durere mare: mila dumitale e'n pământ. Și plângi după ea în toate zilele.

Spusese adevărul. O singură fată am avut și mi-a murit la vrăstă de șasprezece ani.

Străinul tăcu puțin, apoi începu:

— Dumniata ai zăcut un an pe pat. Și n'a fost ceas să nu te gândești la cea moartă. De ce nu lași morții în pace? Nu știi că morții au lipsă de hodină? E mare păcat să le tulburi hodina. Că ei putrezesc și se fac pământ. Și de trec vifore mari, și e se descarcă trăznetele pe aproape, țarina lor rămâne liniștită. Și când trece popa și duce pe altul în pământ, și i plin cimitirul de lacrimi, de bocete, morții cei vechi nu aud, nu simt, ci dorm liniștiți. Iar de-i chemi cu amin-

tirea plină de dragoste pe morții tăi, atunci țărina lor se cutremură și le furi pacea veșnică.

— Ce să fac dar? îl întreb înfiorată. Omul mai tăcu puțin, și mi pără că pe frunte i luminează o lumină ca de lună. Apoi îmi zise:

— Roagă-te lui Dumnezeu așa: Muțămescu-ți Doamne că m'ai văzut. Și iarăși: Muțămescu-ți Doamne de ce mi-ai dat și de ce mi-ai luat.

Mă gândeam la vorbele lui dintâi: Muțămescu-ți Doamne că m'ai văzut. Așa rugă n'am mai auzit. Și n'o pricepeam.

Pe fruntea străinului părea că luminează mai tare lumina de lună. Deodată se ridică de pe laviță: «Dumneata să începi cu slujbele. Să dai să ți se citească o psaltire. Dar' nu diac s-o citească, ci popă, un popă cu credință. Să se'n-țoarcă răul și chinul care te apasă. Și să dai pace morților.

Când deschise ușa, mi-a venit inima la loc.

— Om bun îi zic, vei sta să guști ceva la casa mea, dacă te-a trimis Dumnezeu să-mi dai un sfat. Uite am tocmai gata. El întoarse, din ușă, capul, mă privi cu ochii lui reci: îmi pără că-i scârțâie pleoapele când și le ridică. Zimbă și eși în curte. Un fulger mi-a fost gândul: îl rupe cănele. Dar n'am cutezat să ies. Am sărit la fe-

DUDÁS SÁNDOR

cojocar în

Kolozsvár, strada Unio Nr. 12.

Pregătește tot felul de articoli aparținători acestei brange, în preț favorabil precum Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manoșane, etc. Mare depozit de covoare

de lână. Cumpăr tot soiul de blănării de vânat.

„Universitatea săsească“ și Români.

Luni și-a încheiat ședințele comitetul administrativ al »Universității săsești«. Cum era de prevăzut, din sutele de mii de coroane ce se dau an de an pentru scopuri culturale, Români — cari alcătuiesc majoritatea locuitorilor de pe teritoriul fundului regesc de odinioară — s'au ales și de data aceasta cu o sumuliță neînsemnată. Numai în două cercuri sânt alegătorii Români în majoritate (de aceea sânt mulțumiți Sașii cu actuala lege electorală) și astfel dintre 20 de deputați numai doi sânt români: dnii Dr. A. Vlad și Dr. L. Liviu.

În ședința de Luni s'a adus apoi în discuție și subvenția de 30.000 coroane ce se dă gimnaziului reformat din Orăștie »Kun-kollegium«. Dl Dr. L. Lemenyi a arătat ce mare nedreptate li-se face Românilor când se sprijinește acest gimnaziu, în care elevii români sânt primiți numai dacă se învoiesc ca religia s'o învețe ungurește, — și a cerut ca votarea subvenției să se amâie până ce gimnaziul va renunța să impue elevilor români condiții atât de nedrepte. Propunerea n'a fost însă admisă de președinte, fiindcă e vorba despre o sumă votată de mult și nu se mai poate reveni asupra votării.

La discuție au luat parte și câțiva deputați sași. Astfel valorosul bărbat, Dr. Carol Wolff, luând cuvântul a declarat, că-i pare rău, că nu poate primi propunerea românească, fiind că e vorba de o subvenție definitivă și irevocabilă. Dar accentuează cu glas apăsător, că nici un filer nu ar fi votat pentru acel gimnaziu, dacă ar fi știut, că așa se va purta.

Alți doi deputați sași, domnii Carol Bock și Albert Dörr și-au exprimat indignarea, ba dl Dörr a voit să facă chiar propunerea în scris, dând expresiune indignațiunii universității săsești, dar nervosul prezident nu a admis propunerea d-lui Dörr.

reastră să-l văd încătrău apucă. Dar străinul nu mai era nicăiri.

Am stat un ceas, am stat poate două, așa înlemnită. Apoi pe dibuite am aflat trei fire de tămâie. Pe un hîrb am tras jar ș'am afumat casa. Mi-era frig, și nu-mi puteam descleșta gura să zic un Tatăl nostru. Dar ziceam în gând.

Femeia care-mi spusese istoria asta oftă, mă privi cu spaimă, și-mi zise: »Imi vei ceti psaltirea?«

Era puțină la trup. Spunea că are șasezeci de ani, dar nu arăta. O roșăță ciudată, ca un foc viu, li încingea obrazul, nasul, fruntea. Cât a vorbit întreg aerul din odaie l-a saturat cu un miros de șpirț.

— Am să-ți cetesc psaltirea — îi zic. — Însă am să-ți spun o vorbă. Eu, de seară, voi începe cetania. Dar dta în vremea asta ai să te ferști de păcat ca de foc.

— Cum să mă feresc de păcat? întrebă deodată, privindu-mă înțintă.

— Să nu faci nici un lucru rău.
— Că nu fac. Nu-s de elea. Eu fac numai bine creștinilor, îi ajut, ca și Dumnezeu să ne ajute.

Iată acum și propunerea prezentată de dnii Dr. L. Leményi și Dr. A. Vlad:

»Considerând, că la gimnaziul reformat din Orăștie numit »Kun-kollegium«, în timpul din urmă tinerii români, aparținători religiiilor gror. și gr.-cat. numai atunci sânt primiți, dacă produc dela părinții lor revers, că se învoiesc, ca studiul religiei să li-se predea în limba maghiară și prin aceasta li-se face imposibil a cerceta acel gimnaziu, chiar și din cauză, că nu se află cateheți, cari ar putea propune religiea lor în limba maghiară;

Considerând, că universitatea săsească are menirea exclusivă de a sprijini cultivarea tuturor locuitorilor de pe fostul teritor »fundus regius«;

Considerând, că procedura mai sus amintită a gimnaziului reformat din Orăștie stă în apertă contradicție cu legile statului și cu autonomia celor două confesiuni române din patrie, precum și cu procedura observată la institutele de învățământ ale statului, fiind unică în țara întreagă, și că totodată ea periclitează în mod eclatant interesele culturale ale locuitorilor români, deci a părții covârșitoare a proprietarilor averii universității săsești, din ale cărei venituri este împărțită și numărul gimnaziu cu o subvenție foarte considerabilă:

Subscrișii nu putem fi învoiți, ca din averea noastră să fie împărțită o atare instituțiune culturală, care în mod umilitor desconsideră cele mai elementare drepturi culturale și confesionale ale poporului român.

Propunem deci:

Licvidarea subvențiilor votate pentru gimnaziul reformat din Orăștie să se țină în suspens până atunci, până când numărul gimnaziu nu va sista purcederea sa gravaminoasă și nu va reveni la procedura de mai înainte, când i s'a votat subvențiunea.

Limba românească în Basarabia.

Am scris în repețite rânduri despre ședința dela 25 Noemvre a Dumei rusești, în care deputatul moldovean Gulkin a luat a părerea limbei românești, cerând introducerea ei în învățământul primar din Basarabia. Asupra acestei ședințe, care va însemna o dată importantă în istoria legislației rusești

— Bine. Îți spun atâta: încep cetania, și de'n vremea asta dta faci ceva rău. nu răspund de nimic. Slujba se poate îndrepta spre răul dtaie. Până faci slujba, omul trebuie să fie curat ca aurul.

— Bine părinte, de ce să mă feresc, spune-mi.

— Să nu ocărăști, să nu porți pismă, să nu beai. Mai ales să nu beai vinars.

La cuvântul din urmă femeia oftă, capul îi căzu frânt în piept. Abia putui auzi ce șoptește: »și avem de prune în pivniță.«

— Așa dar, adaug, nu vei bea. Pe urmă peste o săptămână, de azi într'o săptămână, vei veni iar.

Părea ca opărită. Nu-și afla cuvinte și glasul îi era slab și puțin.

— »O săptămână. Ei da, o săptămână. Dar nu mai mult.. Vezi părinte, că avem de prune«. Și, ca și când ar fi căutat ceva pe jos, pășind măruntel, se strecură pe ușă, și o auzii cum șoptește mereu! »Hm! și avem de prune«.

I. Agârbiceanu.

față de Moldoveni, se comunică următoarele amănunte interesante:

S'a discutat chestiunea limbii de predare în școlile primare, și după ce s'a admis ca principiu general, ca această limbă să fie cea rusă, s'a trecut la discuția amendamentelor propuse.

Din partea octombriștilor a fost propus un amendament ca în școlile a nouă naționalități limba de predare să fie cea națională; acest amendament a fost primit.

Cum amendamentul acesta trecea peste drepturile a alte patru naționalități, reprezentanții lor au propus complectarea amendamentului, și anume: deputatul Leznov — prin admiterea acestui drept pentru Calmuți, dep. Lucișki — pentru Maloruși, dep. Niselovici — pentru Evrei și dep. Gulkin — pentru Moldoveni.

Când discuția ajunse la Moldoveni, ea devine extrem de aprinsă. Afară de deputatul basarabean Krupen-ki, care declară că în Basarabia nu există nici fel de separatism și că Moldovenii n'au nevoie de nici un fel de școale naționale, contra propunerii lui Gulkin se ridică alt deputat basarabean părintele Gh-p-ki, care contestă lui Gulkin, străin pentru Români, ca velicorus ce e, orice drept de a vorbi în numele Moldovenilor și a face de răs înaintea Dumei președintele basarabean, aducând această propunere a sa.

Deputatul soc.-democrat, caucazianul Oheghe-cikovi, cărula reprezentanții populației moldovene s'au adresat să le aperse interesele, răspunde ambilor deputați basarabeni:

»Cum îndrănesc acești domni să vorbească în numele unei naționalități? — a zis deputatul socialist — (zgomot pe băncile din dreapta). Nu au acest drept aceia, cari calcă în picioare interesele acestui popor (zgomot) Nu ajunge să fi moldovean prin naștere, ca părintele Ohep-ki, — trebuie să pricepi interesele vitale ale Moldovenilor, să le aperi interesele, ca să ai dreptul să vorbești în numele lor. E străin acela care trădează interesele nației sale. Noi afirmăm că Gulkin, care a spărat aceste interese, este adevărat reprezentant al națiunii moldovene.

La aceste cuvinte se naște un zgomot auzitor pe băncile »dreptei«, și deputatul soc.-democrat e silit să părăsească tribuna, din cauză că președintele Kapustin ridică ședința.

După câteva minute ședința este redeschisă și deputatul Oheghe-cikovici este exclus dintr'o ședință.

După ce discuția este închisă și asupra celorlalte trei propuneri, se procedează la votare. Rezultatul votului este: Propunerea lui Lucișki — pentru maloruși este respinsă.

Propunerea lui Niselovici pentru evrei este primită.

Propunerea lui Gulkin este respinsă. Contra acestei propuneri au votat toți deputații basarabeni, afară de Gulkin.

Principalele motive ridicate de »dreapta« contra sus amintitelor propuneri se reduc la următoarea considerațiune:

Aceste patru populațiuni (între cari moldovenii) nu se prezintă ca naționalități distincte, cu limba națională.

Acest lucru a fost susținut și votat de toți deputații basarabeni, moldoveni contra rusului Gulkin.

Încă un amănunt:

Unul din șefii »dreptei«, basarabeanul Purig-kevic, a propus ca odăia cu aceste patru popoare să se acoarde același drept și loparilor, ciuk-cilor (popoare care nu posedă nici limbă, nici scris) și altor popoare neexistente: șaltani, greci, cauczieni, etc.

Spectacolul Timișorii e magazinul de haine gata pentru bărbați și copii al lui

Henrich Schul & Comp.

din Timișoara, centru, strada Kossuth Lajos 21.

În noul magazin de haine deschis în palatul Băncii de economii Timișoara-Josefstadt se află haine și paltoane gata dela cele mai ieftene până la cele mai fine și la ultima modă pe lângă prețuri fixe moderate.

Magaz'nul poate fi privit oricând, fără nici un obligament de a cumpăra.

Inchestia industriei de casă *)

Urmez, cu multă plăcere, invitării dlui V. C. Osvadă, de-a spune și eu cuvântul meu, în chestia de mare importanță, sulevată de dsa, cu atâta interesare caldă.

Nu numai că mă simt obligată de-a rosti părerea mea, dar îi sânt și mult recunoscătoare, că a formulat obiect de discuție publică, pe o temă nouă, în viața noastră cultural-economică.

Și că această se referă la sfera de activitate a femeii române din popor, face să prind cu în sufletește condeiul, pentru ca cu toată dragostea și devotamentul, să fratez o temă, care mă preocupă de ani de zile, cu deosebită predilecție.

Sânt aproape douăzeci și cinci de ani de când femeile române din comitatul Hunedoarei, au înființat Reuniunea lor, cu scopul, de-a înalța frumoasa noastră industrie de casă.

Rezultat acestor năzuințe, este Atelierul de țesături și cusă-uri naționale din Orăștie.

Obștea românească cunoaște străduințele acestui atelier, parte dela expozițiile ce s'au aranjat, la diversele noastre adunări culturale, de peste an și în alte centre a vieții noastre românești, — parte din produsele sale, cari impo obesc azi multe biserici și case alese a fruntașilor noștri. Când la îndemnul mai multor bărbați și mai cu seamă la sfatul și îndrumările prețioase a dlui profesor Demetriu Comșa din Sibiu, s'a dat ființă acestui atelier, deși s'a purces la lucru cu un plan de acțiune chibzuit, — totuș școala adevărată a fost praxa, care ne-a călăuzit, pe un teren nou neorientat și nestrăbătut la noi până atunci.

Multă înlesnire am avut la pornirea acestui atelier, în albumurile dlui D. Cosma, d-șoarei Minerva Cosma și a doamnei Cornelia, — apoi în modelele originale, țesute și cusute strănse cu multă strădanie, din diverse părți ale țării.

Cu zor și însufletește s'a înstatat orizontul atelier de țesături și cusături la Orăștie, într-o singură cameră închiriată și s'a pus în lucrare, cu un singur răsboi.

La început se recrutau foarte anevoios, lucrătoarele trebuintoase, căci țărancele noastre, nelini obişnute cu astfel de întreprinderi, erau rezervate și cu oare cari nedumeriri.

Munțămia zelului d-nei directoare Victoria Dr. Erdéyi și altor membre devotate a Reuniunii, nedumeririle au început să dispară tot mai mult, și din ce în ce sporeau numărul acelor fetișoare, și femei harnice, cari după lucrul lor primeau o răsplătă convenită și cari progresu mereu, sub conducerea ingenioasă a mamei lor d-șoara Tiberia P. Barătar, a presta lucruri tot mai frumoase și prețioase.

În cutând afluența lucrătoarelor, cari reclamau a fi primite la atelier, a fost atât de mare, încât a trebuit să ne logrijim de un nou local, pentru a putea adăposti un număr mai mare de răsboale.

Atunci m'la venit întru ajutor, bunătatea dlui Dr. Ioan Mihai, punându ne la dispoziție, o casă a d-sale din Orăștie, unde azi funcționează 7 răsboale, mai mari și mai mici, toate sistem țărănesc și unde lucrează în tot decursul anului 10—15 țărance. Se țes și cos, diferiți articli pentru trebuintă și împodobire, practice și de lux; în timpul din urmă se pune deosebit pond, pe ornate bisericesti și rafinarea diferitelor noastre porturi vechi, de o rară frumusețe, dar primejduite în multe părți, de a pierde originalitatea lor fermecătoare.

Destacarea obiectelor produse se face prin vânzare, pe la expoziții, mai prin intervenirea membrilor reuniunii, și cu deosebire se lucră la comandă.

Un debușeu permanent, care se desfășă lucrurile pregătite, până azi nu avem, pentru că nu am ajuns acolo, să putem prodnce toți articli en gros.

Negustorii mai cu seamă numai astfel reflectează la desfacerea lor.

Lucru natural ar fi deci, ca să lărgim cadrele atelierului să putem aplica și mai multe lucrătoare, cari tot mai stăruiitor ni-se îmble, din toate părțile și astfel să producem lucrurile în quantum mare.

Aveea Reuniunii însă, care susține atelierul și care a jertfit până acum aproape 10000 coroane; pentru întemeierea și ținestarea lui, e prea modestă de at să poată suporta cheltuielile zidirei unui atelier propriu corespunzător.

Așa, sântem nevoiți, a lucra numai cu un număr limitat de lucrătoare, ne având înțeperi acemo iste.

În mijlocul acestor frământări, (între trebuintă și neînță) am cedit cu bucurie, în Nr. 249 al »Tribunei«, sub titlul: »Cea mai națională tovărășie« un articol al dlui V. C. Osvadă, al celui mai zelos naționalist econom al nostru.

Citind acest articol, m'am convins, că dsa a studiat serios, chestia industriei noastre în general și cu deosebire căderea ce și d-a-uprastelele nostru și mijloacelor ce ar fi de luat pentru a aduce la îndeplinire adevărată lucrările sale, le aliu cu totul justificate.

O nouă direcție susținută pe baza principiilor economice, se impune imperios, dacă vrem să exploatăm după cuviință această comecă prețioasă.

Are deci toată dreptatea când zice: »Vorba fiind de o muncă, naturală că o împănătare, organizarea aceia, nu se poate face decât cu ajutorul și cu folosirea învățăturilor ce ni le stăpesc principiile economice, și praxa izbăvită în cadrele acestor principii«.

«Radele ce am putea ajunge desigur ar fi peste orice așteptare.»

Am fiina vină dragostea femeii române, pentru portul și lucrul mamei al mânilor sale. Am de în mâna femeii române, un nou și bogat izvor de câștig și mai presus de toate, am avea instruite în luptă pentru afirmarea națională și femeia română de pretutindena până la cea din urmă colibă.

După credința noastră întreaga această organizare nu ar întâmpina mari greutăți.

Cu agitație și însufletește rea, ce numai femele poate să o pornească și să o susțină, — în scurt timp s'ar putea pune temelie unei mari și puternice tovărășii, pentru producțiunea și valorizarea țesăturilor și cusăturilor românești. Pildă ne servesc femele surori din România.

Aici la noi, mai nou au alcătuit frații Slovaci, o astfel de tovărășie.

Dar mai presus, ca orice pilde ne slujește sufletul nostru românesc, și d'ur de-a avea femeile române, cu care se impună și cu care să se afirme.

Doresc, ca propunerea dlui V. C. Osvadă, să alle răsunetul dorit la toate femeile noastre culte, precum și la factorii competenți cari ar fi chemați să sprijinească această pornire frumoasă, cu atât mai virtos, că e timpul suprem, să îngrijim de prețioasa noastră industrie de casă, conservată de veacuri în originalitatea ei în sînul poporului.

Merită țăranca română și munca ei măiastră, să i-se dea convenită atenție și încurajare, deschizând orizonturi tot mai largi acestei abine sirguincioasă a neamului, să poată valora produsele geniului ei și să nu fie speculată de străini venetici, cari încep deja a cutriera lumea, cu lucruri eșite din războiul și acul românesc.

De aceea închei cu dorința și cu rugarea stăruiitoare, cătră toți cei chemați să vedem în curînd, realizată: Cea mai națională tovărășie.

Elena Pop Hossu Longin.

De vorbă cu țaranii.

— Multe de toate. —

Stau de vorbă cu poporul. Mai despre timp, mai despre oameni vine vorba și se pînge țara când despre una cîntă despre alta. E greu traiul, darea e mare și crește mereu, pămîntul e scump și se tot scumpește. Unii cu idei șoviniste, alții cu de cele nazalinene mă asediază cu întrebările dintre cari unele pline de sarcasm. Și dacă n'aș cunoaște firea glumeață a Românului le-aș zice »Sănătate bună«.

Așa-i Românul, glumeț dela fire și la neceaz și la vole bună. Îi cunoasc firea și mi place să stau cu el de vorbă, dar numai până la un loc.

Păi cînd nu observ răutate. Sânt unii pe cari dacă merg în comune străine nu-i pot cunoaște îndată. Mă întrebă una și alta și îndată ce observ că mă pricepe dar din răutate nu volest să mă priceapă, o isprăvesc lute și șicșic; nu mai discut cu el. Uterilor mă întoroz că ce fel de om e și niciodată nu gresesc. Răspunsul e: »Un băutor«, »un om stricat«, »gura porocă sau «un om cu stare bună dar răutățios«. Mai interesant e că totdeauna de aceștia întănesc mai întâi, adecă oamenii de treabă nu mai asreori îi întănesc și totdeauna ție mai mare dragul să i ascuți cum se înțeleg.

Și dacă nu se amestecă nici unui dintre cei răutățios nu m'aș mai deocîrți de ei.

Săptămăna trecută stau încunjurat de aproape 40 de țărani. Unul mă întrebă una, altul alta.

— Bine domnule — zice unul — dar să ne spui cum e cu baloanele acestea, cum zboară oamenii cu ele?

— Sânt umplute cu aer — răspunse altul — și le poartă vîntul.

— Ei, ba — nu-i așa! — D'apoi cum zboară cu ele dacă le poartă vîntul?

— D'apoi să vă spun eu! — Mi-am adunat toată știința să le explic așa ca să mă înțelegă, — și începui:

»Sânt baloane cari zboară cu ajutorul aerului și sânt mașine de sburat cari sânt conduse de motoare. Mai înainte s'a crezut că numai cu baloane se poate sbura, dar s'au aflat oameni cari au inventat motoare pe cari le aplică cu un aparat ce are forma unei paseri și aparatul acesta începe să zboare. Cum trenul merge pe drumul său mînat de motor, așa și mașina de sburat se înalță în aer mînată de un un motor, dar mai mic și mai ușor, și zboară... zboară ca pasărea. Azi lumea a înaintat pe toate terenele și să vedeți, că mașina de sburat samănă bine cu paserea căci...«

— Cum ziseși domnule — mă înterupe Vasile Traista, țaran mai inteligent — lumea înaintează? Ba să mă țerți... Dăm napoi ca racul.

— Cum așa? De ce? Îi ispitesc eu să văd ce-i doare.

— Ai dia copii? — mă întrebă.

— Am unul mic de 5 luni.

— De 5 luni, că atunci nu umblă la școală.

— Nu! Ei și, spune mai departe.

— Spun eu, spun dia, numai la ămă să mai răsufiu că mă înăduș de neceaz. D'apoi eu am dot la școală. Și nici unui nu știe nici măcar »Credeul«.

— Lasă te de »Credeul« — înterupe altul — dar Petru al meu nici »Tatăl Nostru« nu-i știe fără greș.

— Al meu nu știe nici porocile bisericesti și nici cele Dumnezelești! — vine al treilea.

— Dia Istoria biblică nu știu nimic! zice al pat'ălea — De Nece de potop, — potopi-ar Dumnezeu de... domoi!

— Măi țaci! poate nu vezi că și domnu îi »domn«...

— Să mă țerți dia, că m'am greșit. Dia nu ești de vină, ci acela cari ne-or stricat școala.

— Apoi să vedeți pe al meu. Pe Pavel care în anul acesta va scăpa de școală — ia cuvîntul Ion alui Petru. — Iam spus azară c'am vîndat oile.

*) Vezi »Tribuna« nrele 249, 254.

Cei cari doresc: mobile bune, frumoase, ieftine, să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile **Székelly și Reti** din Marosvásárhely, (Piața Széchenyi 47). La cerere prezentăm și la dispoziție bogata noastră colecție. La înțelegerea aparte expedim fracții în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang — Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

Le-am vândut toate 22 de perechi, cu 12 fi. 50 părechea.

— Să-l fi spus cu 25 coroane! — Il necăjește unul Filip.

— I-am spus și mi-a venit să i trag niște părechi de palme. Toată seara s'a necăjit și n'a putut să mi spună cât am câpătat pe toate. Dar nu-l copiii de vină că numai odată l'am arătat să cetească cu potcoave și azi ori unde deschid testamentul, fie cel vechi, fie cel nou și merge ca apa. N'are cine-l învăța. Asta-i năcazul.

— Ai auzit dă ce spun oamenii aceștia? Apoi am eu dreptate ori nu? — luă iarăș cuvântul Vasile Traistă. — Pe vremea noastră toți șiau Tatăl Nostru, Credeul, poruncile, Istoria biblică, Socoata. Cântam în biserică priceasa, imnosul și alte lucruri frumoase. Ai mei nepoți când vin acasă știi ce fac? — Măi oameni buni, mi-s'a făcut părul măciucă în cap. Seara înainte de culcare, în loc de rugăciune începe cel mai mare: — *Mi ez? a kalap. — Mi az? a fal — Mi ez? a kréta. — Mi az? az asztal. — Mi ez? a páluza. — Mi az? a kép. — Mi ez? a szék. — Mi az? az abiak.*

Și oamenii buni! nu mai tăceau cu »*Mi ez?*« »*Mi az?*« și să nu credeți că pricep ce zic. Când i-am întrebat »*Az mi?*« și le-am arătat masa s'au prăpădit de rîs, că nu-i bine așa că pe ce așa-i învățat dascălul. Eu știu ceva ungurește, c'am învățat dela vecinul Pista.

— Nu-l rău dacă-i învăță și ungurește — replică unul dintre ei.

— Nu-l rău numai să i învețe mai înainte românește c'apoi cum îi putea să înveți o limbă străină când nu o știi pe a ta? Face din copiii noștri o mașină, o mașină de cele cu horn care vorbește, vorbește și când îi tai acu atunci tace. Mașina de aceea știi de-i zic domnilor »*gramofonă*«.

— Am văzut și eu una la birtul mare în oraș. — Chiar că fratele Vasile are toată dreptatea. Ai mei când ajung acasă tot așa încep și ei *Mi ez? Mi az?*

— Ai mei — începe altul — și cântă ungurește. Noi cântam la școală:

Sub Ștefan Vodă cel brav și tare,
Arcaș eu fost am și m'am luptat,
Iar ei îndrug niște cântări ungurești... Și barem de-ar pricepe ce zic.

— Ei! Ei! așa-s vremurile, s'o băgat Apponyi în școala noastră să ne învețe copiii ungurește — reiau eu cuvântul emoționat de cele auzite — să ne fericească și el nu vede că ne prosteste copiii, cari când scapă de școală nu vor ști nici ungurește nici românește.

— V'or trebui să iare domnule! zice Vasile Traistă.

— Aia face Apponyi și prietenul lui Tisza, care de drag ce ne are ne-ar înghiți. Acești domni ne lasă să trăim numai să recunoaștem că sântem Unguri. Dar cum păcate vom fi Unguri, când noi sântem Români? Apoi când o fi miezul lup și porumbul corb! Corbii cu corbii și porumbii cu porumbii. Tisza cu Apponi și noi de noi. Apponyi s'a băgat în școalele noastre naționale, iar Tisza după ce la alegeți el cu ministrul președinte ne-a călcat drepturile în picioare azi vrea să se împace cu noi.

— Cine? Noi Românii și Ungurii?
— Niciodată.
— Da de ce?
— Pentru că n'am ținut cu ei la alegere m'au pedepsit cu 10 coroane.

— Pe mine cu 5 coroane.
— Lu Stancu i-o luat licența de birt.
— Pe notarășul din Trăieni l'au suspendat pentru că n'a putut să le ducă numai două voturi.

— Dar tu, Iosife, cât ai câpătat că ai votat cu el.

— 50 de coroane.
— Acuma ești mai bogat. Ce ai cumpărat cu banii.
— Un ștreang.
— Taci mă că v'am dat iar lor, am plătit darea.
— Papricaș?

— Ce papricaș? Eu n'am mâncat.
— Măi, mergeți la naiba și mă lăsați în pace că de stunci nici durmi nu pot cum se cade. Nu mă mai duc cu ei nici să știu că mă omoară notariul.

Am plâns ca un copil când v'am văzut în ploaie și vânt, așteptând toți frații de ai mei (iarani ca și mine iar eu cu jdanul Hepele și mai câte un rătăcit sub acoperiș. Măi, dacă judele nu mi ar fi făcut atîta bine nu m'ași fi dus. Apoi dacă mi-o dat și bani l'am primit.

— Dar altădată cine îți va face bine, că noi pe asta nu-l mai alegem jude? Noi o să alegem numai de aceia cari voiescă cu noi.

— Apoi cu de acești oameni dela stăpînire nu ne putem împăca. Ei numai de acela au poroit cu împăcarea ca iar să ne păcălească cu ceva. Să țină pe frunțașii noștri zăbovlîți de a-și face treburile până iar' pun mâna pe noi. Așa era vorba și înainte de alegeți. Că fiecare va vota cu cine vrea și nu vor sili pe nime. Și când colo, în cele 2 nopți din urmă s'au pus cu bani, cu jandarmi și cu »steremete« și zău că ne învinseră și ne trîntiră candidații. Abia 4 au fost aieși cu mult necaz. Ba pe la Mărgineni au și pușcat vre o 4 Români.

Se vede că nu-l vorbă de împăcare, că Tisza, — cel cu minte — spune că se împacă dar Românilor să intre în partidul guvernului, adică să zică că de acum înainte sânt cu de al lor, cântăm cu el, și jucăm cu el într'o horă. Țara e a lor. Noi însă să plătim darea și când ne va întreba cineva că ce sântem, să răspunzi că sântem maghiari. Asta vrea Tisza.

— Cu asta nu se va întîlni el. Am văzut noi și zile mai grele. Apa trece pietrele rămân.

— Dar bine, dle, cum îi numai cu mașinele de sburat?

— O să vo spun de altădată acuma am avut destul.

— Vă spun eu! — începe Vasile. — Ar trebui să vină un balon ca acelea și să-l la pe Tisza și Apponyi să-l sute așa până să vad cam ca o pasere, apoi să bage de seamă că s'a stricat motorul...

— Numai nici pe Khuen să nu ni-l lăse pe cap...

— Măcar și pe el să-l ducă!...

Și se împrăștiară fiecare.

S. P.

INFORMATIUNI.

ARAD, 8 Decembrie n. 1910.

— **Promoție.** Aflăm cu multă plăcere că dl Mihai Șerban (Arad) a trecut cu decisebit succes examenul de stat pentru obținerea diplomei de profesor al învățămîntului agricol, în Germania la Halle (Prusien universität Halle). D-sa este singurul român dela noi, care posedă o asemenea diplomă.

Felicitățile noastre.

— **Culegerea cântecelor românești din Maramurăș** Ni-se scrie: După atâtea știri tristătoare, din colțul cel mai îndepărtat al românismului, iată una de tot îmbucurătoare. Din însărcinarea Academiei României, dl Dr. Tiberiu Brediceanu tînărul compozitor dela Sibiu, a cîntărit în decurs de 2 săptămîni, tot Maramurășul, adunând din gura poporului, aproape 200 de bucăți, dintre frumoasele și înduioșătoarele arii populare.

În tot drumul său, atît de romantic și atrăgător, a fost însoțit de părintele, capelan din Icuș, Ion Birlea.

Dănsul încă a adunat cântece de ale poporului, și dispune de-o bogată colecție de poezii populare, care se va scoate împreună cu ariile populare, de cătră Academia Română.

Cu mulțămită datorim Academiei Române, dar mai ales dlui Brediceanu, care pricepând însemnătatea melodiilor populare, a venit la noi, și ni-a mîntuit de pierire tezaurul scump al frumoaselor arii populare.

Pildă vrednică de urmat, și pentru alte ținuturi românești, dela huiditul Maramurăș, care azi mîne, va fi cunoscut mai bine, din toate punctele de vedere, decât ori și care ținut românesc.

Iar, pentru viitorul artei populare, — cred — ar fi bine, dacă tînărul compozitor ar fi scos dela plictisitoarea masă de birou, și ar fi angajat permanent pentru strîngerea ariilor populare din diferite ținuturi, astfel, cu încetul, dar sigur s'ar mîntui, și s'ar aduna toată bogăția artistică a ariilor populare.

— **Bal costumat în Arad.** Precum suntem informați »Reuniunea Femeilor Române din Arad« va aranja în primele zile ale lunii Februarie un mare bal costumat (costume naționale) în beneficiul fondului de zidire al școalei de fete.

— **Judecată nouă în procesul Roxin-Porumb.** Ni se scrie din Oradea: Curtea de apel de aci a adus ieri sub președintele baronului Szent Kereszihy judecată în procesul Roxin Porumb: Avocatul Roxin a fost osândit la cinc luni închisoare — computat în vremea închisorii preventive la procuratură — doi ani suspendat dela oficiu; judele Barb achitat, notarul Porumb trei ani pușcărie, preotul Porumb achitat. Avocatul Roxin a insinuat recurs.

— **O alegere de primar.** În ziua de 29 Noemvre c. era să se țină alegerea de primar în comuna Micăsasa de lângă Blaj. Oamenii în număr de vr'o 300 erau adunați în fața primăriei când a sosit satrapul pus pretore în cercul Hususăului. Până acum era primar în comună tetea Dumitru Păcurar, care cu toate uneltirile n'a putut

Din străinătate.

Alegerile din Anglia. Știrile ce sosesc din Londra nu mai lasă nici o îndoielă că alegerile generale se vor sfârși în favorul liberalilor. Orașele, unde conservatorii erau mai puternici, n'au putut să dea lorzilor majoritatea. Cu atît mai puțin vor putea să cucerească majoritatea cercurilor provinciale, unde sânt mai tari liberalii. Gazetele conservatoare încep de pe acum să spue că partidul lor poate va rămănea în minoritate, dar se mîngăie cu nădejdea că guvernul nu va putea să-și realizeze planurile, neavînd o majoritate destul de însemnată. Ziarele liberale declară însă că guvernul nu va renunța cu nici un preț la marile reforme liberale plănuite.

Până ieri noaptea au fost aleși: 122 liberali, 165 conservatori, 23 socialiști, 34 naționaliști și 4 irlandezi independenți.

Londra, 8 Decembrie. Partidul liberal continuă să câștige tot mereu cercuri noi. Până la orele 12 noaptea au fost aleși:

123 liberali,
169 conservatori,
23 socialiști,
34 naționaliști,
4 irlandezi independenți.

Acum încep alegerile în cercurile provinciale. Se prevede că partidul liberal va eși din alegeri întărit în mare măsură.

RETAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59. Preț curent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sînte etc.

Lucrează iconostasă, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

Preț curent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

fi înfricat ca să nu voteze la alegeri cu dr. Bolă.

Fibirăul spune poporului că cei ce vor să candideze la postul de primar să vină în localul primăriei. S'au prezentat trei inși: Dumitru Pă urariu, Vas. Idu și Ion Raica. Dar pretorele și-a pus alți candidați pe alți patru cari nici nu erau de față. Poporul s'a pus să vocifereze, cerând să le dea primar pe cel vechiu, care e iubit de obște, dar toate au fost zadarnice, căci cu legea nu te poți pune. Fibirăul a spus că atunci va mai ajunge Pă urariu primar când el nu va mai fi în Hususău. Alegerea a fost amânată pe vreme nehotărâtă, pe lângă amenințarea că dacă și atunci așa ne vom purta ne vor pune primar pe cine vor voi ei.

Bravii alegători din Micăsasa vor fi însă și atunci oameni la locul lor și vor ști să ducă și de aici înainte voința obștei la isbândă.

— **Vești triste din Balint.** Ni-se scrie: Domnule redactor, Până a urma, ce-i drept, nu v'am scris nimic despre stările noastre de aici, din Balint (com. Caraș Severin) dar pentru aceea să nu credeți că ele sânt atât de bune. Nu. La noi toate afacerile, deosebit cele comunale merg pe de a'ndoașele și, durere, pe zi ce merge ele se încurcă tot mai rău, pentru că nu avem cine să ne povățuiască pe căi bune. Conducătorii noștri, preotul gr. ortodox *Cărăbaș* și fiul său care e învățător precum și preotul gr. cat. *Popstau* nepă-ători în fața tuturor primejdilor ce ne amenința cu nimicire totală. Ca să aveți ideile despre slăbiciunea lor amintesc numai, că în treagă reprezentanța comunală e compusă din jidani și alți străini de neamul nostru. Iată cine-s aceia cari ne sfericesc comuna: *Margittai Ig-ráz, Lé. Lipó, Száz Jenő, Friedlander Bernát, Gross Iósef, Sax Károly, Havas Izó* și *Halle Henck*. Aceștia sânt prietenii preoșilor și a învățătorului *Traian Carabaș*, care totodată e și funcționar la o bancă jidovească de aici. Amândoi preoșii și învățătorul decând sânt în comuna noastră, nu au făcut nici un bine poporului de aici bătut de Dumnezeu doar că sânt corteșii jidanilor la alegerile de deputați. Domnilor conducători și luminători din Balint, vă întreb, până când veți fi surzi la auzul durerilor noastre și până când veți fi orbi la vederea primejției ce ne amenință? Ori doară voi nu vedeți cum Ungurii ne au încunjurat de toate părțile, ne au luat pășunile și pământurile, ne au tăiat pădurile și alte multe?
Ua bálintan.

— **Un proces al bisericii din Brașov.** Din București ni se scrie: Eforia spitalelor civile din București a fost autorizată a încheia transacție cu comitetul parohial al bisericii Sf. Nicolae din Brașov, oferindu-i suma de 10.000 lei, pentru stingerea oricăror pretențiuni ce s'ar putea formula contra eforiei, rezultând din stăpânirea de către eforie a unei porțiuni din muntele Sf. Ilie, din județul Prahova, câștigat definitiv de zisul comitet și luat în posesie abia în 1902.

— **Epilogul alegerilor.** Din Satulungchioran ni-se scrie: Cu o săptămână înainte de alegerile de deputat am trimis niște porci la tîrgul din Șomcuta-mare. Lucrul s'a întâmplat des de dimineață, și nevastă-mea s'a prezentat pe la casele opt la primărie ca să ceară bilete pentru porci care fuseseră trimiși cu oamenii înainte. Aci i-s'a adus la cunoștință că cu vr'o treizeci de zile mai înainte a pierit un porc în sat și de atunci hotarul e închis pentru animale, căci nu s'au luat dispoziții oficiale pentru ridicarea opreliștel.

În urma acestui răspuns nevastă-mea a grăbit pe urma oamenilor și i-a ajuns la marginea Șomcutel, înainte de ce ar fi intrat în tîrg și a anunțat cazul veterinarului care după ce a vizitat porcii a permis să facă un scurt popas în uliță și să se întoarcă pe urmă acasă, lucru care s'a și împlinit.

La crășma din față era și notarul *Ráz Dezó*, cândva *Daved Roth* și în fața finului meu și a altor martori a strigat: »Am să-i arăt eu lui — adevărat mie — prea multe neșezuri ne face acum în presajma alegerilor, o să-i turnăm o amendă cel puțin de două sute de coroane«. Și abia cu trei zile în urmă am primit o citație să mă prezint la pretore.

Dând cu socoteala despre ce i vorba m'am dus cu citația la notar să-l întreb ce o mai fi și asta, căci prevedeam că se ascunde aci și ceva chestie politică. Mi-a răspuns pe șleau că dacă i fâgăduiesc că nu voi lucra contra candidatului guvernamental va merge cu mine la pretore și va interveni ca cauza să se mușamalizeze. Eu încă sânt om bătrân și și așa nu mă pot ținea de corteșit pe sate, dar cu candidatul nostru Dr. *Vaida* trebuie să votez, mai ales că sânt și înrudit cu el, și notarul s'a și învilit la aceasta.

Am plecat deci amândoi la pretorele care se făcea că nici nu știe despre ce e vorba. După ce mi-am spus plânsoarea, mi-a zis să mă duc în liniște acasă, că nu mi-se va întâmpla nimic. Când colo ce să vezi; sânt chemat la pretură pe 21 Octomvre și judecat în cauza cu porcii. Când am întrebat unde e pretorele mi-au spus că nu i acasă și la observarea mea, că cauza aceasta am tranșat-o deja cu el, mi-au spus despre aceasta că nu s'a luat protocol și nefiind pretorele acasă cauza va fi pertratată de cancelist. Notez că ovreiașul acesta, poreclit cancelist, petrecuse odată în Satulungchioran și mi-a cerut să l trimit cu trăsura până la Șomcuta. Eu însă l'am refuzat și acum când i am încăput pe mână a ținut să se răsbune, căci ascultându mă mi-a croit o amendă de două sute de coroane, după cât reiese din sentința primită cu câteva zile mai târziu. Volnică sentință am apelat-o la comitat și aștept să văd ce verdict va da vice-comitele.

Cât despre alegerile congregaționale, ca în tot comitatul, așa și aici a lucrat cea mai neagră teorie. Jupânul *Daved*, notarul, la alegere de oamenilor biletete de ale lor ca să le bage în troacă, (urnă) zicând că ale noastre nu sânt bune și așa s'a întâmplat că candidatul nostru a rămas cu un singur vot și s'a ales un perciunat de al lor. Și toate acestea s'au întâmplat în fața președin-ului și a mai multor martori, fără să se fi găsit cineva ca să l pună la locul lui.

Așa s'au sfârșit alegerile în comitatul nostru.

G. T. Miculescu.

— **»Colinda cu steaua«.** Un obicei frumos era în timpurile nu de mult apuse »Colindarea cu steaua«. Acest obicei este dat ul tării. — Colindarea aceasta, se făcea de către învățătorii cu elevii de școală mai marișori — și astfel pregătii colindau investii ca niște crai, cu steaua în frunte, în ajunul nașterii Domnului, din casă în casă vestind prin cântările și orațiile lor, cumcă este ziua bucuriei a nașterii Mântuitorului.

Cu ce bucurie, se aștepta aceasta sară de priveghiere la toată casa. Ce bucurii simțeau copiii, când auziau că vine dl învățător cu steaua cu oastea lui împărătească — și sosind se umpleau casele de veselie, la vederea micilor crai, cu mișcările lor atât de istețe.

Aceste datini, — rar se mai văd, că învățătorii mai bătrâni cari le făceau au apus pentru totdeauna, ori ajungând în vîrstă s'au retras din aceasta lume veselă — iar urmașii fie că n'au văzut, fie că nu cunosc aceste frumoase colinde...

Indemnat de mai mulți învățători cari văzuseră la mine, acesta armătură frumoasă, să li-o fac și d-lor — anul trecut am publicat multe colinde în »Drapelul« căci ocupându mă cu culegerea lor, am un material foarte vast, dar până acum încă nu e dat spre tipărire. Asemenea cu

nosc toate îmbrăcămintele de cari să folosească în astfel de ocaziuni, precum:

1. Steaua, apoi 7 comanace deosebit al lui Irod, care e miraculos lucrat, — apoi 6 bucăți sabii, 3 sulți — 1 tolag al lui Irod, — încu-gători, toate pe cât de artistic lucrate pe atât de frumoase. Ce privește tolagul cu bolda lui frumoasă apoi sulțete, sabile din lemn lucrate și aurite, — dacă sânt păstrate pot să se folosească mai mulți ani.

Indemnat din mai multe părți din nou să pregătesc aceasta armatură frumoasă m'am hotărît ca din vreme să public această în prețul nostru jurnal »Tribuna«, rugându-vă a anunța în *numărul popular de Duminică* ca să nu mi se îngamăniască ca anul trecut, pregătirile acestea, căci la unii învățători abia li'am trimis steaua pe ziua de ajun. Așa dar cei ce doresc a se ocupa cu steaua, întregă armatură constă 13 cor. — plus poșta. Notez, că cei ce doresc, binevoiască a însemna largirea capului grosimea și înălțimea băișilor ca să se facă după o măsură exactă. *Jena*. în 22 Noemvre 1910. *Juliu Joanovici*, înv. pens.

— **Constituție furată.** Din Sofia se anunță că exemplarul original al actului despre proclamarea constituției bulgare din 1878 subscris de *Alexandru Battemberg*, primul principe al Bulgariei, de membrii guvernului de atunci și de toți deputații, a fost furat. Se presupune, că actul important a fost furat mai demult și hoțul probabil, l-a vândut sau l-a amanetat.

S'a pornit o anchetă severă pentru descoperirea făptuitorului, dar până acum fără succes.

— **Logodnă.** Dl *Alexandru Ioanovici*, fiul harnicului neguțator și naționalist a d-lui *George Ioanovici* din Orșova, s'a logodit în 26 Noemvre a. c. st. n. cu gentila domnișoară *Anuța Secoșan* din Toracul—mare. Sincere felicitări!

— **Contra executării cu moarte.** *Bergson*, cunoscutul scriitor și filozof englez, a pornit o mare propagandă în cercurile politice din Anglia, pentru ideea unui proiect de lege care să permită osândiților la moarte, ca ei înșiși, în celele lor, să și ia viața. *Bergson* spune, și are toată dreptatea, că execuția este dejosirea demnității omenești. În Anglia planul scriitorului e primit cu multă simpatie și aprobare.

Acțiunea aceasta e un pas transacțional important contra execuțiilor cu moarte. Dacă parlamentul și societatea nu a ajuns la maturitatea să șteargă sentințele de moarte și pe vinovat să l despărtească de societate închizându-l până la sfârșitul vieții lui, atunci barem să l scutescă de actul scârbos, și mai crudel și decât moartea, al execuției și să l silească a se sinucide singur.

Ideia lui *Bergson* are mulți aderenți în Anglia și toți nădăjduesc că noul parlament va realiza planul acesta.

— **Atentatul dela Kumanovo.** Din Salonic se anunță că ancheta asupra atentatului dela *Kumanovo*, despre care am amintit și noi, n'a putut să dea de urmele autorului. Cutia în care se afla bomba fusese adusă de către un bulgar deghizat, la hotelul »Omanie« din *Kumanovo* și transportată de un servitor al hotelului la gară, spre a fi expedită la *Koeprul*.

— **Explozie de bombă.** Ieri seară o bombă a explodat în strada *Alfonzo* din *Barcelona* distrugând o mare parte a caldarîmului. Întreg conductul de gaz și canalele de apă au plesnit și multe case s'au năruit. Făptuitorul a fost muncitorul metalurg *Pipo*, care încă în noaptea aceea a fost arestat.

— **Expediția austriacă dispărută.** Acum 14 ani o expediție științifică austriacă a plecat cu vasul »*Albatros*« spre polul nordic. Însă membrii expediției ajungând la insulele *Salamon* au dispărut și nu au mai fost găsiți. Anul acesta pasagerii vasului »*Celandin*« din *Australia* au aflat că membrii expediției austriace au fost prinși și mâncați de antropofagii indigeni de pe insula *Tetive*, unde le au fost găsite numai ciolanele. Membrii expediției erau: baronul *Norbek*, ofițerul *Dudik*, cadetul de marină *De Beaufort* și cinci marinari.

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

— «Times is money». O întâmplare foarte semnificativă a avut loc zilele acestea într-un oraș de seamă din Ungaria. Lumea se pușese cu râvnă pe propagarea industriei. Se proiecta o fabrică pentru produse textile și după ce a fost asigurată un ajutor din partea statului au plecat să caute capitalul ce reclamă zidirea instalațiunii. Capitalul a fost găsit la o bancă din Berlin și aceasta a și trimis pe unul dintre directorii ei executivi la fața locului, pentru a studia afacerea. Soseala emisivului băncii a fost anunțată cu acurată și în ziua următoare la ceasurile zece, omul nostru a și sosit. La gară l-a primit cu multă parădă președintele «Fabricii, societate pe acțiuni» ce era să se înființeze. La președinte, care era mare proprietar și director de bancă, i-au pregătit un dejun somptuos. Cicoana de gazdă era dichisită ca un cal de gală. Au urmat apoi vizite dela viitorii directori și pomenitei fabrici până la servitori. S'a făcut douăsprezece și s'a servit prânzul, după acela fosse, glome, politică și câte n'una și în soare. După-amiază pe la ceasurile patru însă neamțul dra ului își scoate ceasornicul din buzunar și întreabă:

— Domnilor când pleacă cel dintâi tren spre Berlin?

— La cinci-patruzece, peste Budapesta. Dar de ce?

— Pentru că eu acela plec. Eu am mult de lucru. Credeam că în câteva ceasuri voi afla tot de ce am nevoie și noaptea următoare voi pleca. La noi vremea costă bani.

— Dar nici n'ați văzut cel puțin locul pentru viltoarea fabricii.

— Ce ase a face. E de prisos. Să vedeți domnilor noi nemișcăm nimic toate. Uite, eu stau aici dela orele 10 până la patru după-amiază și în vremea aceasta nici n'am văzut nici n'am auzit nimic referitor la afacerea noastră, pe care o considerăm așa de însemnată din punct de vedere economic. Capitalul nostru nu e în siguranță unde se pot întâmpla astfel de lucruri.

— Avis. Subscribător aduc prin aceasta la cunoștință on. public român, că mi-am strămutat cancelaria advocațională, din Nagykomló, respective Zombolya în Vârșeț, strada Petőfi nr. 44.
Dr. Ioan Berariu, avocat.

— Nenorocire în călătorie. Ni-se scrie: Ieri țărâni ungur Fazekas József voind să se urce în gara Mezőhegyes în trenul spre Macău s'a împiedecat și a căzut pe șine. În momentul acela l'a în gară un alt tren care l'a strivit și l'a tăiat din trunchi amândouă picioarele. Fiind transportat la spital nenorocitul om a murit pe drum.

— Sinucidere înaltea judecătorei. Ieri Markus Nohab, negustor din Berlin, a fost citat la tribunalul din Charlottenburg, pentru ca să depună jurământul de sărăcie. Dar Nohab n'a voit să depună jurământul, ci într'un moment neașteptat scotând din buzunar o sticlă cu otravă a beut-o toată. În câteva minute el a murit.

— Balerină revoluționară. Din Berlin vine știrea, că guvernul portughez cu-erțeză pe Tarragona, o balerină spaniolă, bănuțată că ar fi stat în relații intime cu reacționarii din Liabona. Se presupune, că la ea s'ar găsi o mulțime de scrisori, cari, date în publicitate, ar compromite pe mulți membri marcanți ai regimului apus. Fiind rugată să extrădeze scrisorile ea a răspuns, că deși îl cunoștea bine pe Rege nu are și nici nu a avut ambiții politice.

William Stead publicist englez într'un articol scris despre balerină, conform declarațiilor ei, spune, că ea a legat căsătoria morganatică cu un țărâ cap nu de mult înoronat. Autoritatea portugheză voiește să mai afle și amănunte mai intime din trecutul frumoasei balerine, pentru că, se zice, ea avea legături și cu Ferrer.

— Tempus antiquum. Civilizația înalteaază cu pași giganti, disrugând așezămintele și credințele vechi, gata să cadă, iar la locul lor aduce viață și lumină nouă. În cartierele Parisului dispar rând pe rând cuburile de carl se leagă atâtea amintiri și atâtea amănunte, cu toată însemnătatea lor, dar totuși nu lipsite de oarecare poezie. Cel din urmă local de felul acesta «Arhanghelul Gavril», care era pe vremuri un teatru de varietăți foarte bine cercetat. Publicul lui era recrutat din acelaș pături de jos, din apași și artiști cazuți, întocmai ca al teatrelor «Guillofine», «Père Lunette», «Standardul roșu». Vizitatorii veseli ai Parisului cari își plimbă mulțumiți îndes-

tullrea pe lurgile bulevarde ale cartierului Maubert nu și vor închipui că abia cu câțiva ani în urmă înflorea pe aici toată ticloșia omenească, că ulițele erau năpădite de infecția șantanurilor și al grupurilor printre cari vagabond u desmoșteniții societăți și toate victimele cari se sbăteau cu cel din urmă Spasm în ghearăle alcoolului.

Aici era taverna «Boul roșu» care o adăpostit alături de purgași celebri și o parte însemnată din lumea visătorilor, cari erau mai mult cerșetori decât talentați. Parisul cu valurile lui urlașe i-a luat și l-a smuls de aici ducându-l în altă parte până când va veni să i arunce apoi și de acolo.

Apel! Avem onoare a aduce la cunoștință P. T. publicului, că însoțirea economică-comercială «Muguru!» în sezonul acesta a luat măsuri pentru a se putea lipsi de agenți generali în afacerile cu altoi de viță, deoarece acești agenți, răul fost necesar până acum, cari costă mult și suntem siliți a le da proviziunile din ce în ce mai mari — în detrimentul clientelei fiind siliți a urca în măsură proviziunile și prețul produselor pepinării noastre, pot fi ușor înlocuiți prin inteligenții noștri dela case, dândule acestora ocaziune de câștig frumos, fără de a avea osteneală mare în schimb. — Cu acest prilej ne luăm voe a ruga pe toți Domnii preoți, învățători, comercianți români ect. din ținuturile replantinde cu vii altoite, de a lua însuși în mână conscrierea de comande pentru procurarea de altoi. — Însoțirea plătește fie-cărui agent comunal (preot. învățător, comerciant, jude comunal) care însinue comande în massă, după efectuarea în regulă a acestor comande 60% proviziune din valoarea brută a comandelor — în bani sau la dorință în altoi de vie. — Tot acciaș proviziune o plătim și pentru mijlocirea comandelor de semănături pentru sezonul de primăvară 1911. — Informațiuni detaliate precum și listă de prețuri eventual cărți pentru conscrierea de comande trimitem la cerere gratis și franco. — Cu toată stima: «Muguru!» însoțire economică-comercială în Elisapetopole (Erzsébetváros Kiskükülő vármegye).

x Românul în interesul lui face dacă tot ce îi trebuie cumpără dela român. Dacă ai trebuință de mașini economice, pluguță etc. să nu mergi la străini când poți cumpăra la românul Eugen Nicola din Blaj (Balázsfalva), care la cerere trimite și catalog românesc gratis și franco.

Pentru mașinile cumpărate dela el — dă cea mai mare garanță, le vinde în prețuri de concurență, moderate, cu condițiuni de plată favorabile în rate, așa că mașinile își câștigă prețul lor și primesc tot felul de reparaturi. Cetiți anunțul lui de pe pagina ultimă a ziarului nostru. Sprijiniți pe comercianți și meseriași români.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern; Supraveghiere medicală continuă (constantă). — Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical Budapesta, B-dul Ferencz-körút 29. Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m. Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

ECONOMIE.

Adunare economică în Buteni. Primum următorul apel!

Stim. Domnule, Iubite Frate,

Cunoscând amarnica suferință, ce-o îndură fratele plugar prin pierderea vreunei vite, cu toată inima curată voim să venim în ajutorul fraților loviți de astfel de nenorociri prin «întovărășirea proprietarilor de vite în scopul asigurării vitelor».

Pentru ajungerea acestui scop măreț ne adresăm d-tale, ca unuia care voiește ușurarea fraților năpăstuiți, și Te rugăm, să Te prezinți D-ta necondiționat la adunarea, ce se va ținea *Duminică, în 11 Decembrie st. n.* la 12 ore din zi în sala cafelei din

Buteni, și să îndemni să vină cu D-ta, cât mai mulți cunoscuți și vecini, ca să vadă cu toții cum se întocmește această instituțiune de mare lipsă pentru plugari.

La adunare va vorbi domnul Vasile C. Osvadă, directorul unei astfel de tovărășii în Crătie.

Așteptând să veniți cât mai mulți din satul d-voastră, Vă salutăm.

Buteni, la 4 Decembrie 1910 st. n. cu dragoste frățască: Ioan C. Szta, paroh ort. român, Șt. Peneșiu, Dr. Aurei Grozda, avocat.

Membru pe viață la «Reuniunea socialilor români sibiieni», s'a înscris presidentul acelei Reuniuni, dl Victor Tordășianu, cu taxă de 50 cor. — plătită.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în chirurgie, Arad, viză-avis cu casa comitatului. Patent Fischer Eoz. Poarta II. Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

Poșta Redacției.

O. M. Govoșdia. Nu mai putem reveni. N. B., Carol N'am primit nimic. Poate s'a pierdut pe drum

V. Filimonescu. E o greșală de tipar. Numai din greșală s'a cules 800 în loc de 300 coroane.

N. I. F. «Să ne cunoaștem» e scris cu multă căldură, poate chiar cu prea multă și ne-ar aduce pe cap numai un proces de care avem, slavă Domnului, de ajuns. Altele cu plăcere.

T. Pl. (Sebeș). Vă mulțumim pentru poezia trimisă și prietenia ce ni-o așteți sprijinindu-ne. Poezia nu o putem însă publica, fiindcă prea ne laudă și nu voim să supărăm pe nimeni.

Poșta Administrației.

Vasile Iorga, Murani. Am primit 450 cor. abonament pe anul 1910.

Vichenti Buzdugan, Murani. Am primit 3 cor. pe anul 907.

Eva Sib, Drauț. Am primit 1010 cor. abonament până la finea anului 1910.

Teodor Lipovan, Fibiș. Am primit 1250 cor. abonament până la finea anului 1910.

Ioan Lucaci, Căpuș-de-Câmpie. Am primit 450 cor. pe anul 1910.

Moise Peles, Drauț. Am primit 850 cor. abonament pe anul 1909, 1910.

Mihai Mars, Ouaca. Am primit 4 cor. abonament pe anul 1907.

Vasile Terebențu, Cozluba. Am primit 16 cor. abonament pe anii 1906, 1907, 1908 și 1909.

Petru Pop, E kü ő. Am primit 850 cor. abonament pe anul 1909 și 1910.

Teodor Indrei, Iosif Zeciu și Petru Ilieș, Cebes. Am primit 850 cor. abonament până la finea anului 1910

Petru Popa, Com-lăus. Am primit 450 cor. abonament pe anul 1910.

Vasile Uzlă, Murani. Am primit 6 cor. abonament pe anul 1908 și 1909.

Poșta Librăriei.

Rugăm pe respectivul domn care ne-a trimis 5.52 Cor. să ne comunice ce a comandat, deoarece cuponul, mandatul s'a pierdut.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.

«Tribuna» Institut tipografic, Nictia și cons.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

Aviz!

Onorații cetitori interesați, se avizează, că răspunsul meu în discuția didactică și de parlament cu dl P. F. D. și Petru Marșieu, a apărut în revista pedagogică »Reuniunea învățătorilor« din Arad.

I. Crișianu.

Ústředná banka ucastinny spolok
Budapesta, V., Sas-utca 24

care lucră sub patronajul Ústředni banka českých sporitelů din Praga, deschide concurs la postul de

corespondent român

plămas vacant. Dela recurenți, afară de limba română se recere, a știi atât în scris cât și în cetit limba maghiară. Cei cu praxă vor fi preferiți. Ofertele sunt a se înainta direcțiunei, pe adresa de mai sus. Postul e de a se ocupa imediat după acceptare.

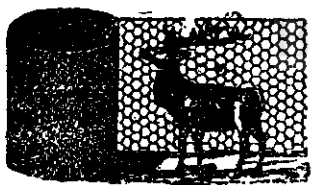
Fân de luncă I-ma calitate

4—5000 m.-metrice se află la subscrisul de vânzare. Ioan Prescurea, proprietar în Réten, up. Hégen (cottul Târnava-mare).

Fabricație din țară prima calitate!

Stoboare de sârmă tari și trainice!

In atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, p. vile grădini, terenuri de vânătoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.
Telefon 120—89. — — — Telefon 120—89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețete !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșoțe pentru nisip, burlane pentru schintei, coșoțe pentru nutreț, botnițe pentru boi și storiuri pentru ferești de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

ANUNȚ.

Institutul »PROGRESUL« din Ilia are în comuna Ilia-Murășana (Marosillye)

220 cară nutreț de trifoi și 10 cară nutreț de fân de vânzare.

Doritorii de cumpărare să se adreseze susnumitului institut.

DIRECȚIUNEA.

Caut un candidat de avocat român cu praxă. Postul e de a se ocupa în 1 Ianuarie 1911.

Dr. Iustin Pop, avocat în Déva.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la **Iulius Dános, producător de vinuri în Șiria** pe lângă urm. prețuri:

Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—
Vin de Rizling prima calitate > 54.—

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor. 50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de imprumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviceul culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Prima băcănie
: din Oradea-Mare. :

Mihai Petroviciu

= ș'a transmutat =
prăvălia de coloniale

și delicatose

în edificiul „Bazár“
strada principală (Rákoczi-ut No 2) lângă
prăilvăa lui Huzella M.

Pește sărat de tot soiul:

din Magazinele Băncii de credit din Brașov trimite cu posta sau calea ferată, cu prețurile cele mai ieftine, primind arvună, sau cu rambursă: **Josef Huttmann, Brașov.**

Imprumuturi ieftine

fără nici un adaus de cheltuieli eu 4¹/₂% se mijlocesc imprumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vînd în rate avantajoase și fără scărire de preț orice mașini agricole, prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treerat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și cosit, mori, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare 2 mașini de sămănat, vechi, folosite, una eu 15, alta cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil o garnitură de treierat, sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »Ideal« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuară sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

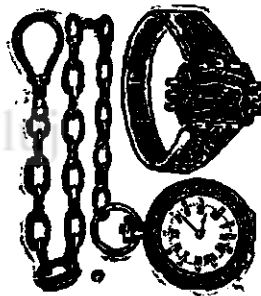
La cerere trimite un oficiant specialist în cauză.

Agentura generală comercială:

: **Palmer Mátvás:**

Timișoara (centru), Prinz Eugen-gasse 13.
(lângă cuțitarul Koch).

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS

ciasornicar și gluvaerglu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de totfelul de ciasornice de aur și argint precum și ciasornice de metal și nickel

Articlii de argint de China.

Ochelari și zwickeri de Rathenov.

Articole optice de aur și argint.

Reparatur solidă și ieftină. Serviceu conștințios.

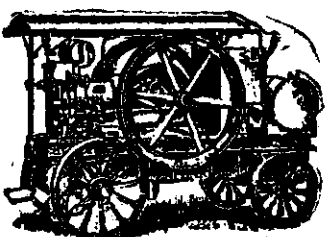
Agronomii își pot face cumpăraturile în condițiunile cele mai avantajoase la magazinul economic și de unelte al lui

Kálló István és Társa

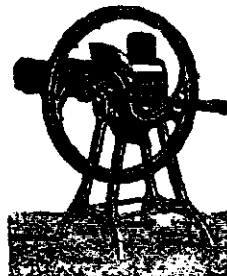
Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

Teleki-u. No. 9.

Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, tot-felul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale /unil motoare, automobile, stropitori etc. Cereți prospecte. — Expediție gratuită. — Corespondență în limba română. —

Au apărut Mineele

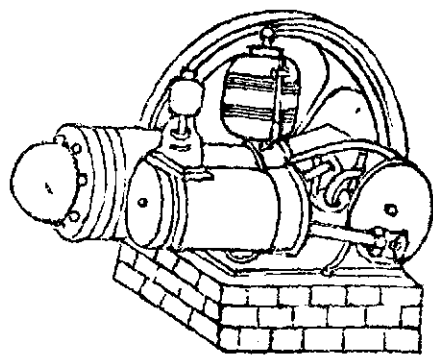
Cu litere latine în 12 volume legate în piele Cor. 172.

Volume singuratice 14 cor. 50 fil.

Se poate comanda dela:

Librăria Diecezană,
din Arad, Str. Deák Ferenc 33.

Motor cu olei brut. Noutate!

Cea mai contabilă putere motorică. Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecției financiare. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2-60 PH gratuit.

PÁLFY TESTVÉREK
turnătorie de fer și fabrică de mașini în
SEGHEDIN-SZEGED.
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

Se vând pelângă rate lunare

convenabile, fără orice urcare de preț.

— Numai prima calitate. —

Instrumente muzicale.
Arme
Articole de voiaj
Ochiane
Aparate de fotografiat
Rufe pentru bărbați
Covoare
Candelabre
Mobile de aramă
Obiecte din argint de China
Tablouri și statuete
Casse de bani
Opuri literare
Mașini de scris
Hectografe, la

Csiszár Viktor

Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 20.

Succesorul lui Aufrecht și Goldshmidt.

Reprezentanța generală:

S. A. Elek & Comp.

motoare **Celebrele** originale

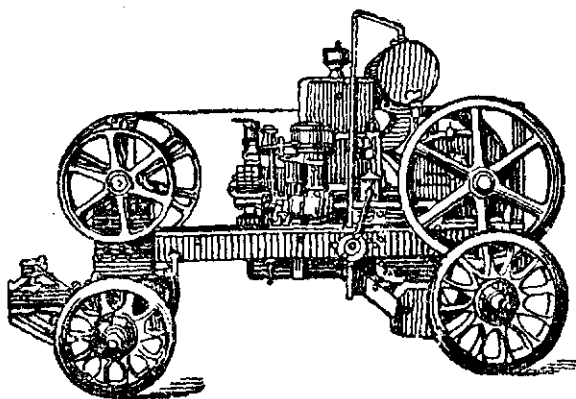
„OTTO”

cu benzină, gaz, sau olei brut.

Până acum sunt în funcțiune mai mult ca 95.000
în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase de plată.

— Mare expediție în țară și străinătate —

Depozitul filial a fabricii de motoare:

Langen & Wolf

Timișoara — Josefstadt, Bonnáz-u. Nr. 12.

Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimit
gratuit și porto franco.

Gramofone și plăci,
Aprinzători original „Imperator”,
lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin
în marele magazin de fabrică
a lui

Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.

Vânzare și pe rate.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revânzători.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu pantere de oțel, tresoare și antrepozite
panterate cu deplină siguranță contra spargerii

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panterate pentru institute de
bani, cea mai nouă construcție.

Preț-curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă

— Replantativă vîlle cu altoi dela firma română! —

Altoi de vie!!

Calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la

„MUGURUL” însoțire economică-comercială Elisabetopol (Erzsébetváros, Kiskükülő vm.)

material disponibil în altoi peste două (2) milioane școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă, altoi dezvoltăți la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni pătirea pe 10 ani cu interese de 70%. La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și a manipulării școalei de altoi.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Numai altoi de bună calitate!

Ingrigirea frumuseții.

Chimia aranjată pentru îngrijirea frumuseții face accesibile preparatele sale și prin săpunuri. Cu dreptul renumelui său săpunul pentru înmuierea pielii „Gladys” se poate mândri că e cel dintâi pe acest teren. Cel cari în să și păstreze vioiciunea feței și în locul pielii sbricite se aibă pielea tinără și roză, să folosească săpunul de spumă „Gladys” în locul multimei de săpunuri cari folosindu-le fac și cea mai strălucită are piele să se adune și să se oilească.

Prețul 1 coroană 50 fileri.

Cu seria preparatelor „Gladys” trebuia să tindă și la scoaterea din circulație a pudrelor franceze de pe terenul patriei. Aceasta a reușit, căci prin pudra „Gladys” s'a aflat un mijloc de frumusețe nestrăicios și vrednic de încredere care nu numai că a prescurtat cinstea și renumele pudrelor franceze, dar și în străinătate îi face concurență mare.

Prin alcoolizarea fină și lipsa de plumb a pudrei „Gladys”, aceasta a cucerit mult, atât în țară cât și în străinătate. Calitatea de a se lipi și faptul, că nu se vede decât foarte discret, eschide orice concurență. Strălucirea și albul ei e ca luciul marmorei de Carrara. Se găsește în trei culori: albă, roză și galbenă.

Prețul unei cutii: 2 și 3 coroane.

Deoarece preparatele „Gladys” au multe contrafaceri, preparatorul își rezervă singur lui dreptul de desfacere.

Se află la farmacia „Impăratul Roman” alui

VIG BÉLA

Budapest, II., Fő-utca 54 szám.

11

Izay și Rigó

magazin de l-u rang de albituri gata de pânză albituri de pat și pânzeturi de masă
Cluj—Kolozsvár, Strada Deák Ferencz Nr. 4.

Prețuri fixe moderate.
Mare sortiment de mărfuri din patrie.
Primesc totfelul de executări de **TRUSOURI** cu orice prețuri, la chemarea în provincă arată cu plăcere colecția :: de mustre. ::

Asortiment mare și frumos.
Pînză de in de Rumburg.
Pînză de in de Irlanda.
Pînză de in de Kreász.
BUMBA C
de Damast și Grádli.

ALBITURI GATA pentru femei, bărbați și copii,
ALBITURI PENTRU PAT,
NĂFRĂMI DE BUZUNAR.
CIORAPI etc.
PANZETURI ALBE și **COLORATE** pentru masă.

Firmă românească!

Firmă românească!

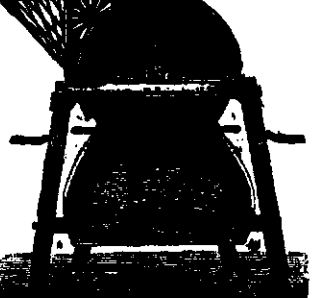
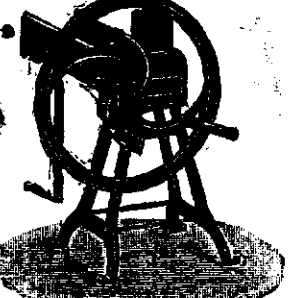
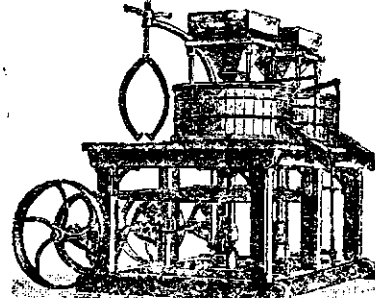
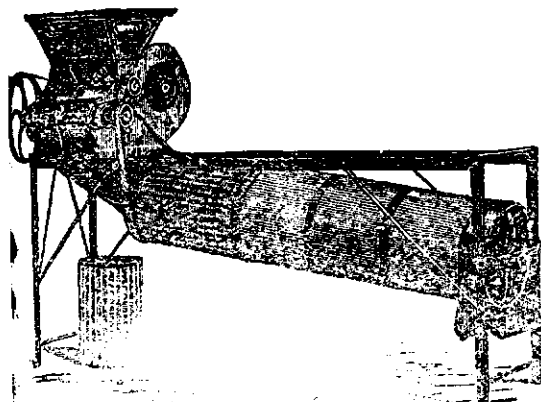
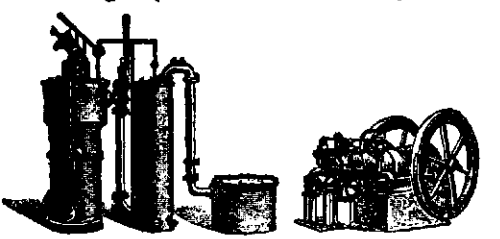
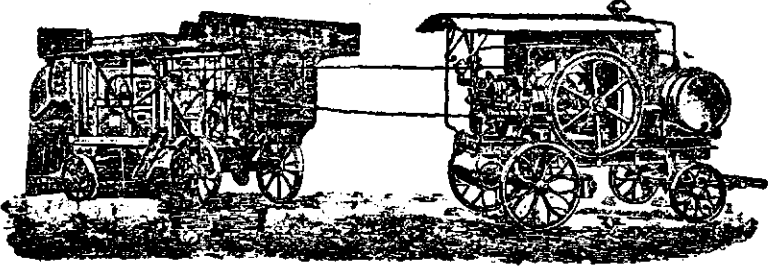
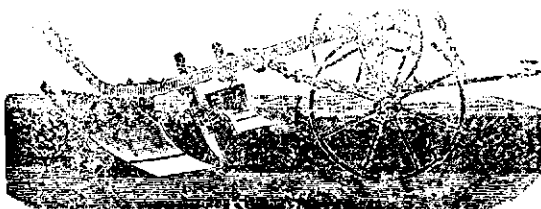
In atelierele de mașini ale lui Eugen Nicola Blaj (Balászfalva) se pregătesc tot-felul de mașini economice și pluguri.

Mașinile sunt gata deja și după comandă se pot expedia momentan. În depozit se află gata tot-deauna, pe lângă celelalte mașini economice și cele mai bune mașini de îmblățit cu locomobile de benzin dela 3 până la 16 cai putere. Garnituri de îmblățit cu locomobile de vapor. Motoare de benzin dela 2 până la 100 cai putere. Motoare de gaz sugativ din cărbuni de lemn, des sau trcit. dela 10 până la 100 cai putere. Instalează mori pentru măcinat cu petrii sau valuri sau mori pentru făină clăcită. Instalează fabrici pentru făcut cărămidă și țigla.

Oferte pentru orice mașină precum și informațiuni dă gratuit. Catalog românesc cu prețuri la cerere se trimite gratis și franco.

Roagă onoratul public român, să binevoiască a-l onora cu comande, asigurându-l de serviciu prompt, lucru bun, și prețuri moderate. Cine va cerceta și cumpăra din atelierul de mașini al lui EUGEN NICOLA se va convinge că nu e silit a cumpăra dela străini și de multeori lăsat să fie înșelat de agenți străini. Adresați-Vă cu încredere la comerciantul român

Eugen Nicola, atelier de mașini economice Blaj (Balászfalva).

Grijiți de viitorul vostru!

Cel mai bun mijloc pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de griji materiale este incontestabil polița de asigurare a „Asociațiunii de ajutorare reciprocă” din Timișoara.

La Aceasta asociațiune poate oricine să asigure pentru ai săi pentru cazul morții sale pe lângă solvirea unei taxe lunare de 1 cor. și a unei cuotizațiuni de 2 cor. după cazurile de moarte după un an dela înscrierea sa de membru 2000 cor., după 3 ani dela înscriere pentru cazul invalidității sale o rentă lunară de 50 cor., iar după 30 de ani o rentă anuală de 600 cor.

Contra solvirei unor competențe minimale oricine poate asigura fetelor sale o zestre de 2000 cor., iar băieților când devin maioreni asemenea 2000 cor. Dacă susținătorul băiatului ori a fetei ar muri după 3 ani dela înscriere, înceată orice solvire a competențelor și băiatul asigurat primește până la etatea de 13 ani, iar fata asigurată până la etatea de 20 ani, o rentă lunară de 30 cor. și pe lângă toate acestea băiatul ori fata asigurată mai primește la timpul său și ajutorul de independentizare resp. zestrea de 2000 cor. Asociațiunea oferă ori-cui cea mai deplină garanță. Cuote semnate 9.000.000 cor., iar fondul de garanță de 200.000 cor. se află deus la Tribunalul competent.

Pentru toate categoriile de asigurare o cuotă (sumă asigurată) face cel puțin 2000 cor., iar un membru poate subscrie 10 cuote, prin urmare asigurarea pentru cazul morții, de zestre și de independentizare să poate face dela 2000 până la 20.000 coroane.

La cerere se trimit prospecte gratis și să acceptează reprezentanți demni de încredere.

„ASOCIAȚIUNEA de ajutorare reciprocă” din Timișoara.
(Adresa: Temesvár-Belváros, Jenőherczeg-utca 18).

Important pentru lăcățari și fauri.

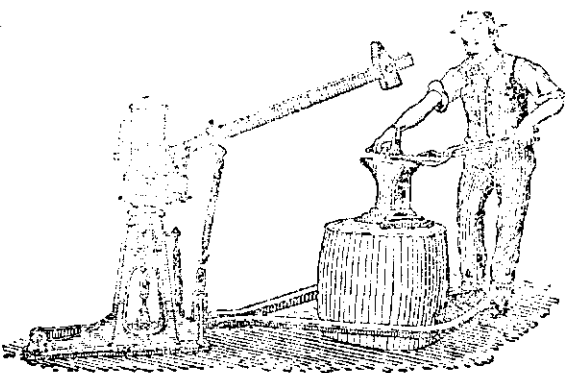
Ciocan-barost patentat ce se poate mânia cu piciorul. Inventat de Schwartz & Comp. — Unicii fabricanți și vinzători:

Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kölcsey-u. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrători, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuit.

Cu stimă:

Solymos Testvérek, Arad.

Telefon 66-82

FISCHER TESTVÉREK

■ Iustritori de sticlă și fabricanți de oghezi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Preparăm ireproșabili oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția constantă a oricărui lucru din acest râm, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și portiere.

== Mare depozit de sticlă în plăci ==

Comenzile stăt din loc cat și din provincie se fac cu multa consiliințozitate.

Telefon 66-82.

Specialitățile cosmetice ale lui Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Aiud — Nagyenyed, Fötér, (cott. Alba inferioară).

Cremă de Aiud pentru folos de noapte. Mijloc ireproșabil pentru albirea și moțerea pielei; nu conține nici un ingredient dăunător de mercuriu. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos — peste zi; deosemena moate pelea, nu i usuroasă și păstrează foarte bine pudra. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Lichid pentru moțerea și albirea mânilor dă pielei un alb de culoarea marmorei. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. o cutie 1 cor. 20 fil.

Petroform pentru spălarea părului oprește căderea părului și formarea mătreței, întărește pielea și ajută la creșterea părului. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal. Făcut din frunzele și rădăcinile buruienilor de leac, dă părului un lustru frumos, și-l face moale. Prețul unei sticle 1 coroană 70 fileri.

Bay-Rum Samphoo pentru curățarea părului și a pielii. O sticlă 2 cor.

Praf Sampoo pentru spălarea părului și ținerea curată a pielii, mai ales la femei. Un pachet 25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pentru regenerarea părului) părul cărunț își recapătă culoarea originală. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Apă aromatică pentru gură și păstrarea și curățarea dinților. O sticlă 70 fileri.

Apa de gură Formosan pentru dezinfectarea gurei și a dinților. O sticlă 1 coroană 80 fileri.

Praf pentru dinți Hydrosan mijloc de mână întâi pentru albirea dinților și dezinfectarea gurei. O cutie 1 coroană 20 fileri.

Picături pentru dinți veritabile americane. O sticlă 60 fileri.

Lichid de brad (Espirt de Bois) pentru parfumarea camerilor și dezinfectarea apartamentelor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 30 fil. Tub pentru împărștiarea acestuia 50 fil.

INTREPRINDERE ROMÂNEASGĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidri
Oradea-mare-Nagyvárad.
Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9.

Primește: plănuirea și zidirea de biserică, școale, case notariale și a tot felul de zidri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comande se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Cele mai bune

orologe

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JAVOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna (ad. scriu ca a cetit anunțul în Trib.) Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

